

Freule
Emelie Wesselman van Helmond
1895-1987

in het Pavillon Vouclafpark,
om de erupke der stee te
ontloopen. Daarna wonsela
ing weg door het Vouclafpark
op een riers ommaden. Toen
ik was in het Lijkubris
dwan ship, hanc het rustig;
nuar is mit meer swaften
gewest is soo kalin blyven hopen,
eest heeft gelluand tot vrydag
morgens 12 Juli tot by 10 uur.
Toch ging, paccij van ons
Wass Egeel verry ons heen.
Viechtph von ons allen die
leing man en vader voor
altijd. hier te worden minn.
Waar hanc ging heen; om
hier een tijden, moilyt
leven te waken om een
heertij, getuikig leven in
de haas. Het was alles goet
mit en naar moeten my

Liefde:

De Pleegsters die hanc hebben
opgepaet waren, de Hoofderpleegster
"Zuster Jacobson" die vastte
verpleegster "zuster Hoffel" en
de racht "zuster" "zuster
Mestdaet". Bij hanc geslukte
susters, die pleegster is
een byzonder lief hanc,
het was hanc hanc hanc hanc
om eens hanc hanc hanc hanc
verwachting hanc hanc hanc hanc
In zuster Mestdaet een aller
leijst mensche die soo niet
hanc hanc hanc hanc hanc
Hoffel een best mensche,
waar nog meering hanc.

Freule
Emelie
1895
-1987

WESSELMAN
VAN HELMOND

Zusje Helmond
1019.

Emelie op de fiets voor de neerhof van Kasteel Helmond, ca. 1908

Emelie on a bicycle in front of the courtyard of Helmond Castle, approx. 1908

Voorwoord

Als museummensen weten wij: de rijke geschiedenis van Kasteel Helmond is een onuitputtelijke bron van verhalen. Zo was Kasteel Helmond vier generaties lang het domein van de familie Wesselman van Helmond. Deze familie heeft in die eeuwen veel betekend voor kasteel, stad en land, onder meer in economisch opzicht. Zo waren zij onder andere verantwoordelijk voor het laten aanleggen van de Zuid-Willemsvaart, een slim besluit: een kanaal naast je kasteel. Koning Willem II, 'de kanalenkoning', was hier zo enthousiast over dat hij in 1841 de familie Wesselman tot de adelstand verhief. Er is in de geschiedenisboeken alsook in onze eigen presentaties, veel aandacht voor de heren Wesselman. Het vrouwelijk narratief is echter onderbelicht gebleven. Daarbij kwam dat het museum over relatief weinig fysiek collectiemateriaal beschikte. Veruit de meeste objecten zijn met de familie Wesselman meeverhuisd na de verkoop van Kasteel Helmond omstreeks 1921. Tót 2018.

In 2018 schonk Mark Luis Earp, kleinzoon van jonkvrouw Emelie Wesselman van Helmond, diverse persoonlijke bezittingen en fotoalbums van zijn grootmoeder en haar familie aan het museum. Deze prachtige en welkome schenking schetst een beeld van het dagelijkse leven op Kasteel Helmond. Aan de hand van deze objecten en beelden zien we de bewonersgeschiedenis van het kasteel door de ogen van de vrouwelijke lijn en in het bijzonder freule Emelie.

Onze wens was dit verhaal uit te zoeken, de collectie goed in kaart te brengen in verhouding tot de kasteelgeschiedenis, en voor het publiek toegankelijk te maken. Deze ambitie leidde naar een tentoonstelling die we van december 2021 tot en met oktober 2022 tonen én een publicatie als blijvende herinnering hieraan. Opdat het verhaal van Emelie, en de bijzondere tijd waarin zij opgroeide, niet tot de schappen van het depot behouden blijft maar onderdeel wordt van het grotere narratief.

De jonge freule Emelie zet een deur voor ons open. Haar opstellen, het dagboek van haar moeder, de familiefoto's en enkele bijzondere objecten nodigen ons allemaal uit om een glimp op te vangen van een bijzonder en voorbijge tijd. Kijkt u mee?

Marianne Splint
Directeur Museum Helmond

Preface

As museum people we know: the rich history of Helmond Castle is an inexhaustible source of stories. For example, Helmond Castle was the domain of the Wesselman van Helmond family for four generations. In those centuries, this family meant a lot to castle, city and country, amongst others in economic terms. For example, they were responsible for constructing the Zuid-Willemsvaart, a smart decision: a canal next to your castle. King Willem II, 'the canal king', was so excited about this that he raised the Wesselman family to the peerage in 1841. There is a lot of attention for the Wesselman Lords in the history books, as well as in our own presentations. However, the female narrative has remained underexposed. In addition, the museum had relatively little physical collection material at its disposal. The vast majority of objects moved with the Wesselman family after the sale of Helmond Castle around 1921. Until 2018.

In 2018, Mark Luis Earp, grandson of Lady Emelie Wesselman van Helmond, donated various personal belongings and photo albums of his grandmother and her family to the museum. This wonderful and welcome donation paints a picture of daily life at Helmond Castle. On the basis of these objects and images, we see the history of the castle's inhabitants through the eyes of the female line and in particular Lady Emelie.

Our wish was to piece together this story, to map out the collection properly in relation to the castle's history, and to make it accessible to the public. This ambition led to an exhibition that we will show from December 2021 to October 2022 and a publication as a lasting reminder of this. So that the story of Emelie, and the special time in which she grew up, is not kept on the shelves of the depot, but becomes part of the larger narrative.

The young Lady Emelie opens a door for us. Her essays, her mother's diary, family photos and some special objects invite us all to catch a glimpse of a special and bygone time. Come and join us in looking upon the past.

Marianne Splint
Director Museum Helmond

Inhoud

	Inleiding	9
1894	Dagboek huwelijksreis	10
1895-1906	Foto's	26
1906	12,5 jarig huwelijksfeest	37
1907	Brief van Emelie aan haar vriendin Jeanne	48
1909-1911	Opstellen	
	1909 Mijn eerste bal	52
	1910 Een dag in de vakantie	57
	1910 Een brief	60
	1911 Een boottochtje	62
	1911 Thans en Voorheen	66
1918	Dagboek Emelie's moeder	70
1917	Verloving Emelie en Herman Tripp	75
1920	Huwelijk Emelie en Herman Tripp	76
1932	Emelie en Herman Tripp en hun kinderen	78
	Colofon	79
	Wesselman, wie is dat dan	80

Content

	Introduction	9
1894	Diary honeymoon	10
1895-1906	Photo's	26
1906	12,5 year wedding anniversary	37
1907	Letter from Emelie to her friend Jeanne	48
1909-1911	Essays	
	1909 My first ball	52
	1910 A day during the holiday	57
	1910 A letter	60
	1911 A little boat trip	62
	1911 Nowadays and Before	66
1918	Diary Emelie's mother	70
1917	Engagement Emelie and Herman Tripp	75
1920	Wedding Emelie and Herman Tripp	76
1932	Emelie and Herman Tripp with their children	78
	Colophon	79

Emelie en haar moeder, 1898
Emelie and her mother, 1898

Inleiding

De kinderboeken, de familiealbums en vooral de foto's van Emelie als jong kind en later als jong meisje behoren tot de objecten die het verhaal van de laatste familie die het kasteel bewoonde als woonhuis tot leven brengen. Maar wat het meest tot de verbeelding spreekt is toch wel dat kleine blauwe schoolschrift met als opschrift 'Nederlandse Opstellen'. Van haar 13de tot haar 15de beschrijft ze, al dan niet waargebeurde, verhalen uit haar leven. Waar ze in 1909 in levendige bewoordingen 'Mijn eerste bal' beschrijft en de pagina's versiert met treffende potloodtekeningen, beschrijft ze in 1911 als vijftienjarige de snel veranderde wereld waarin ze opgroeit, in het opstel 'Thans en Voorheen'.

Tijdens het collectieonderzoek blijkt dat Emelie niet de enige is die schrijft, ook haar moeder heeft in 1894 haar huwelijksreis uitgebreid beschreven in haar dagboek. Het betreft een reis van twee maanden door Europa langs grote steden en bijzondere hotels, waarvan sommigen tot op de dag van vandaag nog steeds bestaan. En in datzelfde dagboek beschrijft ze 24 jaar later de laatste twee weken van het leven van haar man Carel Frederik IV. Zelfs onder die droevige omstandigheden spreekt Emelie's moeder haar dank uit voor de goede zorgen van de zusters, met de kleine kanttekening dat zuster Stoffel nog wat tact mist.

Het heeft iets intiemers die handgeschreven teksten, het zijn persoonlijke gedachten en berichten die Emelie en haar familie voor zichzelf of aan een ander schrijven. Zoals het ansichtkaartje met links een getekend blauw kruisje en de boodschap (met datzelfde blauwe potlood geschreven) 'Lieve Moe, zie je ons niet staan. Veel zontjes E en B...'. Handgeschreven programmaboekjes, voordrachten die uitgeschreven zijn voor de feestavond van het 12½-jarig huwelijksfeest in 1906 (zou dat feest de inspiratie zijn geweest voor het opstel 'Mijn eerste bal'?), het zijn allemaal objecten die ons meenemen naar een familieleven van meer dan een eeuw geleden. Deze publicatie heeft ten doel de originele handschriften te publiceren zodat ze ook na de tentoonstelling nog voor het publiek zichtbaar blijven en gelezen kunnen worden, als de originelen allang weer veilig opgeborgen zijn in het depot.

Hopelijk beleeft u net zoveel plezier aan het lezen en bekijken ervan als wij. En wie weet, schrijft u zelf ook nog eens een kaartje of een dagboek dat meer dan 120 jaar bewaard blijft. Wie zou dat dan lezen?

Mariëlle van de Kerkhof
Junior-conservator *Freule Emelie Wesselman van Helmond*

Introduction

The children's books, the family albums and especially the photos of Emelie as a young child and later as a girl, are among the objects that bring the story, of the last family who lived in the castle as a residence, to life. But what appeals most to the imagination is that small blue school notebook with the inscription 'Nederlandse Opstellen'. The notebook in which Emelie writes essays for three years, from 1909–1911. From age 13 to 15, she describes stories from her life, whether true or not. Where in 1909 she describes 'My first ball' in vivid terms and decorates the pages with striking pencil drawings, in 1911, as a fifteen-year-old, she describes the rapidly changing world in which she grew up, in the essay 'Nowadays and Before'.

During the collection research it appears that Emelie is not the only one who writes, her mother also extensively described her honeymoon in her diary in 1894. The two-month journey through Europe, passing major cities and special hotels (some of which still exist to this day) are extensively described by Emelie's mother. And in that same diary, 24 years later, she describes the last two weeks of the life of her husband Carel Frederik IV. Even under these sad circumstances, Emelie's mother expresses her gratitude for the nurses' good care, with the small caveat that Nurse Stoffel still lacks some tact. There is something intimate about those handwritten texts, they are personal thoughts and messages that Emelie and her family write to herself or to someone else. Like the postcard with a blue cross drawn on the left and the message (written with the same blue pencil) 'Dear Mum, you don't see us standing. Lots of kisses E and B...'. Or the envelope that doesn't even have an address on it, the name Wesselman van Helmond was enough. Handwritten program booklets, lectures written for the evening party of the 12½-year wedding in 1906 (would that party have been the inspiration for the essay 'My first ball'?), they are all objects that take us back to a family life of more than a century ago. The aim of this publication is to publish the original manuscripts so that they can still be seen and read by the public after the exhibition, when the originals have been safely stored in the depot again.

We hope you enjoy reading and viewing it as much as we do. And who knows, you might even write a card or a diary that will be kept for more than 120 years. Who would read it then?

Mariëlle van de Kerkhof
Junior curator *Freule Emelie Wesselman van Helmond*

Dagboek 1894
Anna Maria Emelia Arnoldina
Wesselman-de Jonge van Zwijnsbergen
(1858-1955)

Diary 1894
Anna Maria Emelia Arnoldina
Wesselman-de Jonge van Zwijnsbergen
(1858-1955)

*Herinneringen
reis 1894.*

*28 Juni. 5 1/2 uur uit 's Bosch
vertrokken met den sneltrein
naar Brussel. In Essen
merkten Carel zijn duiten
vergeten te hebben; tele-
grapheerden dadelijk
naar Helvoirt. Kwamen
om negen uur te Brussel
aan. Gingen eerst naar het
Grand Hotel om ons wat
op te frisschen. Daarna
langs de boulevard naar
Les trois Suisses om een
potje bier te drinken en
gingen souperen in de
Sole Trite en zaten
daarna nog even in de
café van de Grand Hotel.*

*29 Juni. Gedéjeuneerd
in het hotel. Daarna de
stad in gereden, Carel
een pack aangemeten,
daarna naar het café
Braband. Daar gezeten
tot aankomst der trein
waar Teer mede kwam om
onze vergeten duiten te
brengen. Gingen daarna
désejuneren bij Williams
en hebben daarna een
toer gereden in Bois de
la Cambre [Ter Kameren-
bos]. Vervolgens Carel
zijn pack gepast. Naar
het hotel gegaan om ons
op te frisschen, borreltje
gedronken in het café van
het hotel en toen gegeten
in de taverne Saint Jean.
Daarna naar het Palais
d'Été; een biertje gaan
drinken in Les trois
Suisses. Teer nog wat
blijven zitten in het
café van het hotel.*

*30 Juni. Gedéjeuneerd
in de taverne Saint Jean,
daarna gewinkeld. Teer
gedéjeuneerd in de
Métropole, toen gaan
zien l'Homme Sauvage.
Daarna gewandeld naar
het Park. Op onze
terugwandeling gezeten
Place Royale (Carel en
Teer een lekker
schiedammertje gepakt).
Toen nog naar het hotel
geweest om ons wat op
te frisschen. Gegeten
filet de sole. Na het eten
getramd naar het Place
de Gare de Nord; eerst
gezeten in Café du
Braband, langzamerhand
teruggewandeld, nog
gezeten Café Continental.
Daar ontmoeten wij
mr. Fritz van Gladbeek
en mr. Fuchie. Vandaar
gingen wij met Teer en
mr. Fritz van Gladbeek
naar Les trois Suisses
en vandaar naar het
hotel. Namen afscheid
van Teer die de volgende
morgen naar Helvoirt
terugkeerden.*

*1 Juli 's Morgens wat
gewinkeld en gedéjeuneerd
bij Williams, tot 2 1/2
uur wat in de café
gezeten. Daarna naar
de Vélocipède wedstrijd
gereden achter het Bois
de la Cambre [Ter
Kamerenbos] (de winner
was Houben tegen de
wereldberoemde
Zimmerman). Het
enthousiasme was groot.
Daarna gereden door
Bois de la Cambre [Ter
Kamerenbos], gedineerd
op de boulevard, taverne
Basch en daarna biertjes
gedronken: Café du
Braband, Continantal en
Métropole en tot slot
naar Les trois Suisses.*

*2 Juli 's Morgens
gedéjeuneerd in de Sole
Trite, verder brieven
geschreven in het hotel.
Carel wat boodschappen
gedaan, Fuchie opgezocht
en ten eten gevraagd.
De geheelen middag in
het hotel doorgebracht,
tegen 5 uur gingen wij
naar Place Royale, hebben
daar Fuchie ontmoet,
gingen eten in de
restauratie Le Cezele,
daarna in het café
gezeten van Le Grand
Hotel; moest toen nog
even pakken.*

Herinneringen reis 1894

28 juni 5½ uur uit 's Bosch [’s-Hertogenbosch] vertrokken met den sneltrein naar Brussel. In Essen merkten Carel zijn duiten vergeten te hebben; telegrapheerden dadelijk naar Helvoirt. Kwamen om negen uur te Brussel aan. Gingen eerst naar het Grand Hotel om ons wat op te vrisschen. Daarna wat langs de boulevard naar Les trois Suisses om een potje bier te drinken en gingen souperen in de Sole Trite en zaten daarna nog even in de café van de Grand Hotel.

29 juni Gedéjeuneerd in het hotel. Daarna de stad in gereden, Carel een pack aangemeten, daarna naar het café Braband. Daar gezeten tot aankomst der trein waar Teer mede kwam om onze vergeten duiten te brengen. Gingen daarna déjeuneren bij Williams en hebben daarna een toer gereden in Bois de la Cambre [Ter Kamerenbos]. Vervolgens Carel zijn pack gepast. Naar het hotel gegaan om ons op te frisschen, borreltje gedronken in het café van het hotel en toen gegeten in de taverne Saint Jean. Daarna naar het Palais d’Été; een biertje gaan drinken in Les trois Suisses. Teer nog wat blijven zitten in het café van het hotel.

30 juni Gedéjeuneerd in de taverne Saint Jean, daarna gewinkeld. Teer gedéjeuneerd in de Métropole, toen gaan zien l’Homme Sauvage. Daarna gewandeld naar het Park. Op onze terugwandeling gezeten Place Royale (Carel en Teer een lekker schiedammertje gepakt). Toen nog naar het hotel geweest om ons wat op te frisschen. Gegeten filet de sole. Na het eten getramd naar het Place de Gare de Nord; eerst gezeten in Café du Braband, langzamerhand teruggewandeld, nog gezeten Café Continental. Daar ontmoeten wij mr. Fritz van Gladbeek en mr. Fuchie. Vandaar gingen wij met Teer en mr. Fritz van Gladbeek naar Les trois Suisses en vandaar naar het hotel. Namen afscheid van Teer die de volgende morgen naar Helvoirt terugkeerden.

1 juli 's Morgens wat gewinkeld en gedéjeuneerd bij Williams, tot 2½ wat in de café gezeten. Daarna naar de Vélocipède wedstrijd gereden achter het Bois de la Cambre [Ter Kamerenbos] (de winner was Houben tegen de wereldberoemde Zimmerman). Het enthousiasme was groot. Daarna gereden door Bois de la Cambre [Ter Kamerenbos], gedineerd op de boulevard, taverne Basch en daarna biertjes gedronken: Café du Braband, Continantal en Métropole en tot slot naar Les trois Suisses.

2 juli 's Morgens gedéjeuneerd in de Sole Trite, verder brieven geschreven in het hotel. Carel wat boodschappen gedaan, Fuchie opgezocht en ten eten gevraagd. De geheelen middag in het hotel doorgebracht, tegen 5 uur gingen wij naar Place Royale, hebben daar Fuchie ontmoet, gingen eten in de restauratie Le Cezele, daarna in het café gezeten van Le Grand Hotel; moest toen nog even pakken.

Memories journey 1894

June 28 At half past four from 's Bosch [’s-Hertogenbosch] we took the express train to Brussels. In Essen, Carel noticed that he had forgotten his 'bucks' (money); telegraphed at once to Helvoirt. Arrived in Brussels at 9am. First went to the Grand Hotel to freshen up. Then along the boulevard to Les Trois Suisses to drink a beer and have supper in the Sole Trite and then sat for a while in the café of the Grand Hotel.

June 29 Dejeuner at the hotel. Then drove into town, Carel fitted a suit, then went to the café Braband. Sat there until the arrival of the train; Teer came to bring our forgotten money. Went for a run at Williams and then drove a tour in Bois de la Cambre [Ter Kamerenbos]. Then Carel tried on his suit. Went to the hotel to freshen up, had a drink in the hotel cafe and then had dinner in the tavern Saint Jean. Then to the Palais d’Été; have a beer in Les Trois Suisses. Teer stays in the cafe of the hotel for a while.

June 30 Dejeuner in the Saint Jean tavern, then shopped. Teer had dejeuner in the Métropole, then went to see l’Homme Sauvage. Then walked to the Park. On our walk back we sat on the Place Royale (Carel and Teer grabbed a nice 'Schiedammertje'). Then we went to the hotel to freshen up. Filet de sole for dinner. After dinner by tram to the Place de Gare de Nord; first sat in Café du Braband, slowly walked back, also sat in Café Continental. There we meet mr. Fritz van Gladbeek and mr. Fuchie. From there we went with Teer and mr. Fritz van Gladbeek to Les Trois Suisses and from there back to the hotel. Said goodbye to Teer who returned to Helvoirt the next morning.

July 1 In the morning we did some shopping and had dejeuner at Williams, sat in the cafe until half past three. Then drove to the Vélocipède race behind the Bois de la Cambre [Ter Kamerenbos] (the winner was Houben against the worldfamous Zimmerman). The excitement was great. Then drove through Bois de la Cambre, dined on the boulevard, tavern Basch and then drank beers: Café du Braband, Continantal and Métropole and finally to Les Trois Suisses.

July 2 Dejeuner in the morning in the Sole Trite, later on we wrote letters in the hotel. Carel did some shopping, visited Fuchie and asked him for dinner. Spent the whole afternoon in the hotel, at 5 o'clock we went to Place Royale, met Fuchie there, had dinner in the restaurant Le Cezele, then sat in the cafe of Le Grand Hotel; had to do some packing. Afterwards

Zijn daarna nog een biertje wezen drinken in Les trois Suisses, kochten ½ flesch cognac voor onze nachtreis naar Parijs. Wij namen afscheid van Fuchie. Verlieten Brussel om elf uur ´s avonds om tegen 6 uur ´s morgens in Parijs aan te komen.

3 juli Laat opgestaan, wat langs de boulevards geboemeld en in de cafés gezeten. Gegeten in de restauratie van Le ..... ´s Avonds cafés doorgebracht boulevards en tegen 12 uur naar het hotel.

4 juli Laat op en veel geruimd. Gedéjeuneerd in het hotel en daarna wat gaan winkelen, naar de Louvre geweest, inkoop gedaan. Daarna gezeten café bij de entrée Diner de Paris waar wij heel gezellig en goed gegeten hebben voor een open raam. Daarna weer cafés boulevards gezeten en Carel mijn portret laten tekenen door een schilder. Langzamerhand weer langs de cafés naar het hotel afgezakt. Tegen half een naar bed.

5de juli Half elf uitgegaan, gedéjeuneerd in Palais Royal bij Chevalier Café d’Orléans, daarna met het Seinebootje naar Sèvres. Hebben daar de fabrieken gezien die prachtig zijn; kwamen met de omnibus terug. Gingen toen naar het hotel om ons op te knappen en gingen weer eten Palais Royal restaurant d’Orléans en wandelde toen weer naar de boulevards en bezochten eenige cafés.

6 juli ´s Morgens schreven wij brieven en om half twaalf gedéjeuneerd; tot vier uur in het hotel gebleven. Toen een toer gereden door Bois de Boulogne. Om zeven uur gegeten in Café Riche; verder den avond doorgebracht op de boulevard; hadden naar Folie Bergere [Folies Bergère] willen gaan maar daar was niets te doen. De 6 juli liet zich kennen door een vreeslijke hitte.

7 juli Om half elf gedéjeuneerd in het hotel. Daarna gewandeld naar het Museum du Luxembourg, daar prachtige schilderijen gezien en toen zijn wij het Musée Cluny gaan zien. Terug gewandeld tot over de Seine, daar een rijtuig genomen om naar het hotel te rijden, wat opgefrist en daarna gaan eten bij Noël Peters (goede restauratie). Daarna de avond op de boulevards doorgebracht.

8 juli Twaalf uur pas gedéjeuneerd in het Café du Grand Hotel en daarna nog eens bij Darras, zijn toen een beetje gaan zitten onder de boommen in de Champs Elisées [Champs-Elysées] en gereden naar Buffalo om de groote wielervedstrijd te zien tusschen de twee groote kampioenstrijders Zimmerman en Edwards, wandelde heelemaal terug van Buffalo af over de Avenue de les Grandes Armées [Avenue de la Grande Armée], de Champs Elisées [Champs-Elysées] tot restaurant l’Ambassadeur [Les Ambassadeurs] en bleven ´s avond in de café chantant de l’Ambassadeur [Les Ambassadeurs] en wandelde toen verder op naar de boulevards en hebben aldaar onze avond verder doorgebracht.

we went for a beer in Les trois Suisses, bought ½ bottle of cognac for our overnight trip to Paris. We said goodbye to Fuchie. Left Brussels at 11pm to arrive in Paris by 6am.

July 3 Got up late, wandered along the boulevards and sat in the cafes. Eaten in the restaurant Le..... Spent the evening in cafes and on the boulevards and by midnight to the hotel.

July 4 Got up late and cleaned up a lot. Dejeuner in the hotel and then went shopping, went to the Louvre, bought some things. Afterwards we sat at the entrance at the Diner de Paris where we had a very nice and good meal in front of an open window. Afterwards I sat in cafes and walked on the boulevards again and asked Carel to have my portrait drawn by a painter. Slowly we took our way back to the hotel visiting the cafes along the way. To bed at half past one.

July 5 Went out at half past ten, had dejeuner at the Palais Royal at Chevalier Café d’Orléans, then took the Seine-boat to Sèvres. Have seen the factories over there which are beautiful; came back by omnibus. Then went to the hotel to dress up and once again went to eat at the Palais Royal restaurant d’Orléans and then walked back to the boulevards and visited some cafes.

July 6 In the morning we wrote letters and at half past eleven we had lunch; stayed in the hotel until four o’clock. Then drove a tour through Bois de Boulogne. Had dinner at Café Riche at seven; later on, spent the evening on the boulevard; had wanted to go to Folie Bergere [Folies Bergère] but there was nothing to do there. The 6th of July was remembered by us by a terrible heat.

July 7 At half past ten had dejeuner in the hotel. Then we walked to the Museum du Luxembourg, saw beautiful paintings and then we went to see the Musée Cluny. Walked back to the Seine, took a carriage there to drive to the hotel, freshened up a bit and then had dinner at Noël Peters (good restaurant). Then spent the evening on the boulevards.

July 8 At twelve o’clock we only had dejeuner / lunch at the Café du Grand Hotel and then again at Darras, later on sat down for a bit under the trees in the Champs Elisées [Champs-Elysées] and drove to Buffalo to see the big cycling race between the two big champion fighters Zimmerman and Edwards, walked all the way back from Buffalo along the Avenue de les Grandes Armées [Avenue de la Grande Armée], the Champs Elisées [Champs-Elysées] to restaurant l’Ambassadeur

9 juli Zijn laat begonnen, déjeuneerde pas om 12 uur in de restaurant Duval op de boulevard, gingen daarna naar het hotel, lazen wat couranten en schreven daarna brieven. Zijn toen boodschappen gaan doen in de Louvre enz, aten om half acht bij Duval, brachten daarna onze pakjes naar het hotel en gingen daarna de boulevards weer op om het gewone biertje te nuttigen.

10 juli Gedéjeuneerd bij B. Daarna met het bootje naar St. Clous [Saint-Cloud], daar het park rondgewandeld. Men heeft er magnifike fonteinen, het is er beelderig. De ruïne bestaat niet meer. Dat is nu een tuin geworden volgens stijl Versailles. Zijn ook weer met de boot terug gekomen, toen naar het hotel gegaan om ons wat op te knappen want hebben een vreeslijke regen getroffen te St. Clous [Saint-Cloud]. Gegeten in restaurant Riche en ´s avonds op de boulevards in de cafés doorgebracht.

11 juli Gedéjeuneerd bij Duval. Daarna getracht een visite te maken bij Fransje Pierson. Toen geweest Musée Grévin en daarna de magazijnen van Baccarat bezocht, Rue Paradis des Poissonnières [Rue Paradis-Poissonnière] n° 30. Daarna gereden naar restauratie Duval, Rue Montesquieu (bij de Louvre), daarna teruggewandeld naar het hotel en verder den avond op de boulevards doorgebracht.

12 juli ´s Morgens gedéjeuneerd bij Duval. Toen gewandeld naar La Gare S’ Lazare [Gare Saint-Lazare] om met den trein naar Versailles te gaan. Hebben daar het groot en klein Trianon bezocht als ook de rijtuigen. Een toer gereden door het park en zoo naar beneden het paleis, de benedengalerei alleen bezocht; rondgeleid door een gits eerst de tuinen en daarna het paleis en toen nog het théâtre dat gebouwd was door Lodewijk de XVI voor mevrouw De Pompadour. Daarna met den trein teruggekomen en gegeten in restaurant Napolitain en verder den avond doorgebracht op de boulevard. De 12 juli liet zich nog kenmerken door een onaangename gewaarwording in den trein en wel deze: Er kwam een heer in die het woord opnam en wel dadelijk met kaarten voor den dag kwam om hazard te spelen. Carel wilden eerst niet mede spelen, maar van lieverleden door den animo zette 10 f’ op en was van de winnende partij. Waagde nog drie maal en verloor helaas 100 f’. Hadden beiden vreeslijk het land “mais qui faire”. Het andere gezelschap raakte ook in animo en verloor en won om beurten. Ellendig om aan te zien.

13 juli Bij Duval gedéjeuneerd in de Rue Montesquieu, weer naar het hotel gewandeld en daar buiten gezeten om op Fransje Pierson te wachten die ons een bezoek kwam brengen en heel gezellig een uur bleef praten. Daarna zijn wij gereden naar Baccarat om te betalen en verder door straten en boulevard gewandeld dat wij uitkwamen op de Place de la République tot restaurant Brébant, hebben daar gegeten en daarna op de boulevard gezeten. Een hele tijd bij Mazarin.

[Les Ambassadeurs] and in the evening we stayed in the café chantant de l’Ambassadeur and then walked further along on the boulevards and spent our evening there.

July 9 Started late, did not eat until 12 o’clock in the restaurant Duval on the boulevard, then went to the hotel, read some papers and wrote letters. Then we went shopping in the Louvre neighbourhood, had dinner at Duval at 7.30, then took our packages to the hotel and then went back to the boulevards to consume the regular beer.

July 10 Dejeuner at B. Then by boat to St. Clous [Saint-Cloud], there we walked through the park. It has magnificent fountains, it is beautiful. The ruin no longer exists. Now it has become a garden in the style of Versailles. We also came back by boat, then went to the hotel to freshen up because a terrible rain hit us in St. Clous. Had dinner in restaurant Riche and spent the evening on the boulevards and in the cafes.

July 11 Dejeuner at Duval. Then tried to visit Fransje Pierson. Then went to Musée Grévin and then visited the warehouses of Baccarat, Rue Paradis des Poissonnières [Rue Paradis-Poissonnière] n° 30. Then drove to the restaurant Duval, Rue Montesquieu (near the Louvre), then walked back to the hotel and later on spent the evening on the boulevards.

July 12 Dejeuner at Duval in the morning. Then walked to La Gare S’ Lazare [Gare Saint-Lazare] to take the train to Versailles. Have visited the large and small Trianon there as well as the carriages. A tour through the park and so the palace, visited only the sculpture gallery; guided by a guide, first the gardens and then the palace and then the Theater built by Louis XVI for Mrs. De Pompadour. Then came back by train and had dinner at restaurant Napolitain and spent the evening on the boulevard. This day, July 12th, was still marked by an unpleasant sensation in the train, namely this: A gentleman came in who spoke up and immediately came out with cards to play ‘hazard’. Carel did not want to play at first but gradually because of the enthusiastic atmosphere, he bet 10 f’ and was the winner. Dared three more times and unfortunately lost 100 f’. The both of us were terrible irritated “mais qui faire”. The other participants also got excited and took turns losing and winning. Miserable to watch.

July 13 Dejeuner at Duval in the Rue Montesquieu, walked back to the hotel and stayed outside to wait for Fransje Pierson who came to visit us and chatted for an hour. Then we drove to Baccarat to pay and continued to walked through the

14 juli Gedéjeuneerd bij Duval. Daarna weer naar het hotel gegaan, brieven geschreven en b.k. naar de hotels voor Zwitserland. Carel nog naar het kantoor geweest om geld te halen, maar kon niet terecht door de feesten van de 14 juli. Gingen telegrapheren naar Lotichius. Hebben toen nog wat boulevards afgewandeld en aan een café zittende, kwam de président Casimir-Périer voorbij. Zijn tot Rue de Rivolie [Rue de Rivoli] gewandeld naar Duval en daar gegeten. Zaten naast een spannetje waar mevrouw vreeslijk van uit haar humeur was, een vreeslijke zeurkwestie over hun hondje. De man was te bewonderen, maar zeer te beklagen, zij nijdig als een spin, rood als een kalkoensche haan. Wij hebben ons goed moeten houden, maar het was om je een rolberoerte te lachen. Gelukkig Loes er niet bij was. 's Avonds op de boulevards doorgebracht en gewandeld tot de Place de la République om de illuminaties te zien en het dansen op straat. Alles ter eere van de 14 juillet. Kwamen laat te huis.

15 juli Gedéjeuneerd bij Duval nadat Carel naar het station en telegraafkantoor was geweest en ik gepakt had. Gingen om half twee naar Versailles om de Grande-Eaux [Grandes Eaux] te zien werken. Het was prachtig mooi. En kwamen om half zeven terug in Parijs, dronken een borreltje in de restauratie Terminus en reden daarna naar de boulevard en gingen eten bij Brebant [Brébant]. Voor het eten had Carel (in een oogenblik ik me even verwijderd had) het genoeg om zich voor 10 c^t te parfumeren, een ongekende oogenblik van vattigheid, ik genoot ook van de heerlijke parfum. Zoo langzamerhand, nadat wij eenige cafés hadden aangedaan, naar het hotel gegaan om af te rekenen en bestellingen te doen voor de vroege ochtend, want moesten reeds om zes uur op om om acht uur met den sneltrein voor Basel te vertrekken. Daarna gingen wij nog een potje bier drinken café Strasbourg en daarna ons laatste Amérikaannetje in de café La Paix.

16 juli Om 8 uur Parijs verlaten. Hadden met ons beiden veel schik en een heele gezellige dag in den trein. Tegen zeven uur kwamen wij aan in Basel, gingen eerst naar ons hotel Zweiserhof [Zweizerhof], hebben ons wat opgefrist, gegeten en daarna eenige illustre straten van Basel doorgewandeld. Trachten nog een haarborstel te koopen (let wel in een kapperswinkel), maar hadden er geen. Vervolgde onze weg naar de Biergarten waar Carel (mijn hartediefje) zijn hartje ophaalde aan caviaar met heerlijk biertje!!! en ik hield me aan de koffie.

17 juli Verlieten Bazel [Basel] om elf uur en kwamen tegen 2 uur te Zurich [Zürich] aan, gingen naar het hôtel National, knapten ons wat op en hebben eerst gegeten en gingen toen een visite maken bij tante Crommelin die wij te huis troffen en juist de volgende dag naar Holland ging. Toen hebben wij nog een toertje gereden, stapten op de hoogte van hôtel Bellevue uit, wandelde langs het Zurichermeer [Zürichsee], namen een bad in het meer en wandelde zoo naar het café Zweizerhoff [Zweizerhof] waar wij een prachtig gezicht hadden op het meer

streets and boulevard after which we arrived at the Place de la République to restaurant Café du Brabant, had dinner there and then stayed for a long time on the boulevard with Mazarin.

July 14 Dejeuner at Duval. Then went back to the hotel, wrote letters and postcards to the hotels for Switzerland. Carel went to the office to get money, but couldn't succeed because of the celebrations of the 14th of July. Went to telegraph to Lotichius. After having walked down some boulevards and sitting at a café, the president Casimir-Périer passed by. Walked up to Rue de Rivolie [Rue de Rivoli] to Duval and had dinner there. Sat next to a 'couple' of which the lady was in a terribly mood, a terrible nagging matter about their dog. The man was to be admired, but very to be pitied, she, furious as a spider, red as a turkey cock! We had to keep a straight face, but we were laughing our heads off. Luckily Loes wasn't there. Spent the evening on the boulevards and walked to the Place de la République to see the illuminations and the dancing in the street. All in honour of the 14th of July. Came home late.

July 15 Dejeuner at Duval. After I had packed, Carel went to the station and the telegraph office. We went to Versailles at half past one to see the Grande-Eaux [Grandes Eaux] work. It was ever so beautiful. And returned to Paris at half past six, had a drink in the Terminus restaurant and then drove to the boulevard and had dinner at Brabant [Brabant]. Before dinner, (in a short moment of my absence) Carl had the pleasure to perfume himself for 10 cents, an unprecedented moment of susceptibility. I also enjoyed the lovely perfume. Gradually, after we had stopped at a few cafes, we went to the hotel to pay and to place orders for the early morning, because we had to get up at six o'clock to leave at eight with the express train for Basel. After that we went to drink a beer in café Strasbourg and then our last 'Coffee Americano' in the café La Paix.

July 16 Leaving Paris at 8 am. We both had a lot of fun and a very pleasant day in the train. At about seven we arrived in Basel, first went to our hotel Zweiserhof [Zweizerhof], refreshed ourselves, ate and then walked through some illustrious streets of Basel. Tried to buy another hairbrush (please note at a barber shop) but didn't have one. We continued our way to the Biergarten where Carel (my sweetheart) enjoyed caviar with a delicious beer!!! and I stuck to coffee.

en de daar aan grenzende dorpen, hooge bergen op de achtergrond waar de Alberg [Arlberg] de hoogste van was. Jammer de lucht niet heel helder was. Zaten daar geruimen tijd, wandelde nog wat langs de haven de stad verder in. Carel kocht sigaren en informeerden waar men het beste bier konde krijgen. Dat was in Metschers café. Hebben daar wat gesoupeerd en gingen vroeg naar bed tegen elf uur. Moesten de volgende morgen om 7 uur op.

18 juli Verlieten Zurich [Zürich] om 9 uur. Vonden het erg mooi. Jammer wij regen troffen want de weg van Zürich naar Lucern [Luzern] is prachtig maar konden door het sombere weer niet zoo genieten. Kwamen tegen ruim tien uur te Lucern [Luzern] aan, wandelden naar hôtel au Rigi. Nadat wij onze kamer gezien hadden, die het uitzicht had op het meer en op de Rigi, gingen wij naar een kapper, lieten ons hoofd wasschen en deden daar wat inkoopen. Gingen toen naar het hôtel om te eten en gingen na het eten naar Stathof [Stadthof] om een concert bij te wonen van Hongaren dat heele aardige en mooie muziek is. Gingen toen naar bed. Na het eten maakten wij kennis met een Rus met wien wij de geheelen avond zaten, als ook met zijn zuster (beiden uit Moscou [Moskou]). De volgende morgen déjeuneerden wij eerst in het hôtel. Daarna schreef ik een paar b.k. [briefkaarten] en Carel zat te genieten op het terras. Niettegenstaande de regen hebben wij een wandelingetje gemaakt door de stad en over de merkwaardige bruggen, die prachtig zijn. Uit wanhoop van de regen gingen wij weer naar het hôtel, ging wat zitten werken, enz. Om half zeven trachten wij een concert bij te wonen, maar hebben elkaar niet begrepen, zoodat wij verkeerd liepen en kwamen terecht in Statshof [Stadthof], dronken daar een glaasje port en Carel las de courant.

19 juli 's Morgens vreeslijke regen, tegen elf uur klaarde het weer op zoo dat wij besloten de Rigi te beklimmen. Tegen het vertrek van de boot begon het weer te regenen, maar besloten toch maar te gaan daar de zon weer doorkwam. Wij hadden mooi weer op de boot, maar in den trein zittende begon het bakken uit de hemel te gieten en zaten wij met een dikke mist op de Rigi en vreesden het niet meer op zou klaren. Vreeslijk jammer zulk een mislukte tocht. Tegen elf uur lag de Rigi zoo mooi en helder. Men kon hem in zijn geheele statigheid bewonderen vanuit het hôtel. 's Morgens zagen wij een gletscher en de sneeuw op de Alpen liggen. Als mij iets is mede gevallen, is het de tocht met den trein de Rigi op te gaan. Niet in het minsten duizelingwekkend, het geeft moed meer bergen op zulk een manier te bestijgen. Tot het laatste oogenblik dat wij op de Rigi waren, zaten wij in een dikke wolk. Om ons te troosten dronken wij maar koffie en cognac. Tegen 7 uur gingen wij de Rigi af en waren de linie van de wolken voorbij of hadden een magnifique uitzicht op het meer en tegen de bergen. Het was een prachtige aaneenschakeling van kleuren. Op onze terugreis konden wij het niet beter treffen. Het was ook een mooi gezicht op Vitznow [Vitznau]. Wij aten op de boot en kwamen tegen 10 uur te

July 17 We left Basel [Basel] at eleven o'clock and arrived at Zurich [Zurich] about 2 o'clock, went to the hôtel National, freshened up a bit and first had dinner and then went to pay a visit to Aunt Crommelin, whom we met at home and just went to Holland the next day. Then we made a little tour, got out near hôtel Bellevue, walked along the Zurichermeer [Zurichsee], took a bath in the lake and walked to the café Zweizerhoff [Zweizerhof] where we had a beautiful view of the lake and the neighboring villages, high mountains in the background of which the Arlberg [Arlberg] was the highest. Too bad the sky wasn't very clear. Sat there for quite some time, walked a bit further along the harbor into the city. Carel bought cigars and inquired where to get the best beer. That was in Metscher's cafe. Had some supper there and went to bed early at eleven o'clock. Had to get up at 7 am the next morning.

July 18 Left Zurich at 9 am. Thought it was very nice. It's a pity that we hit rain because the road from Zurich to Lucern [Luzern] is beautiful but we couldn't enjoy it so much due to the gloomy weather. Arrived at Lucern about ten o'clock, walked to hôtel au Rigi. After we had seen our room, which had a view of the lake and the Rigi, we went to a hairdresser, had our heads washed and did some shopping. Then went to the Hôtel to eat and after dinner went to Stathof [Stadthof] to attend a concert of Hungarians which is very nice and beautiful music. Then went to bed. After dinner we met a Russian with whom we sat all evening, as well as his sister (both from Moscow). The next morning, we first had déjeuner in the hotel. After that I wrote a few postcards and Carel enjoyed sitting on the terrace. Despite the rain we took a walk through the city and over the remarkable bridges, which are beautiful. In despair of the rain, we went back to the hotel, sat down to work, etc. At half past six we tried to attend a concert, but we misunderstand each other, so we went the wrong way and ended up in Statshof [Stadthof], drunk a glass of port there and Carel read the newspaper.

July 19 Terrible rain in the morning, around eleven o'clock the weather cleared so that we decided to climb the Rigi. When the boat was about to departure it started to rain again, but we decided to go anyway as the sun came out again. We had good weather on the boat, but sitting in the train it started to pour from the sky and we sat on the Rigi with a thick fog and feared that it would not clear up. Such a pity such a failed trip. By eleven o'clock the Rigi was so beautiful and clear. One could admire it in all its majesty from the hotel. In the morning we saw a glacier and the

Lucern [Luzern] terug. Gingen toen nog een potje bier drinken. Van de Rigi stuurde ik een b.k. naar Reiniera.

20 juli Na ons ontbijt zijn wij eerst gegaan naar het informatiekantoor om ons op de hoogte te brengen van alles wat hier te zien was, toeren te rijden en te wandelen. Wij kregen een boekje waar van alles in stond over Lucern [Luzern] en omstreken. Na het ingezien te hebben, kozen wij een prachtige wandeling uit. Vertrokken om elf uur van ons hôtel, wandelde langs Tisschen [Tribtschen] (buiten waar Wagner zijn mooiste stukken heeft gekompon erd). Van daar hadden wij steeds een magnifique weg, rusten het eerst bij Stutz, een pension waar wij een prachtig uitzicht hadden op het meer en het uitzicht werd steeds mooier op onze wandeling. Onze tweede aanlegplaats was St Niklaussen [Sankt Niklausen], waar wij landwijn dronken en Carel wat op de hoogte werd gebracht van de streek door een lief breidstertje (volgens Carel moeder van 6 kinderen) volgens het uiterlijk te oordelen. Een grijsaard kwam daar ook rusten en volgde ons op de voet en wandelde verder met ons mede naar Kastanienbaum, wees ons verder naar Winkel en Horw [Horw] waar wij met de Br ningbaan [Br nigbahn] weer naar Lucern [Luzern] vertrokken. Na het eten gingen wij nog een stukje muziek hooren in Stadthof en toen nog een potje bier nuttigen in de Münchener Bierhalle.

21 juli Om half acht stonden wij op om om negen uur de boot naar Alpnacht [Alpnach] te nemen om de Pilatus met de spoor te beklimmen. Het was een stijle weg. Troffen het bijzonder goed met het weer. Ik bleef op de hoogte van het hôtel en Carel klom te voet nog wat hooger op de Ezeltop [Esel]. Ik trachten mede te gaan, maar de moed ontbrak mij en keerde terug en wachte op een bankje tot Carel terug was. Het gezicht op de sneeuwbergen was magnifique, maar overigens bekoorde het niet; ik vind de natuur beneden veel en veel mooier. De Pilatus viel ons erg tegen. 's Avonds hadden wij een mooi vuurwerk en alleraardigste verlichting van schepen en bootjes. Het was een Venetiaansch feest. De bergen in de omtrek waren allen verlicht. Tot slot nog een Münchener potje bier en ik een cognac en zijde toen Nel slaap wel.

22 juli Nadat wij ontbeten hadden, wandelde wij de geheele kastanjeall e af en gingen daarna naar de Leeuw van Lucern [Luzern] en de Jardin des Glaciers bekijken om om 2 uur op de boot te zijn naar Burgenstock [B rgerstock]. Wij gingen tot Kehrsiten met de boot en van daar met het elektrische treintje naar het hôtel op de berg. Daar is het verrassend mooi, lieflijk op den berg en mooi uitzicht. Wij klommen nog tot den hoogsten top, de Hammetswand [Hammetschwand] en keerde van daar weer per zelfde gelegenheid naar Lucern [Luzern]. Aten laat in het hôtel en gingen, nadat we in de leeskamer wat hadden gezeten, naar den tuin van het th atre,

snow on the Alps. If there was anything better than expected, it was the journey by train up the Rigi. Not in the least dizzying, it encourages to climb more mountains in such a way. Until the last moment we were on the Rigi, in a thick cloud. We drank coffee and cognac to comfort ourselves. By 7 o'clock we went down the Rigi and had passed the line of clouds, were we had a magnificent view of the lake and the mountains. It was a beautiful sequence of colours. We could not have had better luck on our return trip. It was also a beautiful view on Vitznow [Vitznau]. We ate on the boat and returned to Lucern about 10 o'clock. Then we went for a beer. From the Rigi I sent a postcard to Reiniera.

July 20 After our Dejeuner we first went to the information office to inform us what to see, what tours to drive and what tours to walk. We received a booklet that contained everything about Lucern and the surroundings. After seeing it, we chose a beautiful walk. Left our Hôtel at eleven, walked past Tisschen [Tribtschen] (in the area where Wagner composed his finest pieces). From there we continued to have a magnificent road, we first rested at Stutz, a guest house where we had a beautiful view of the lake and the view became more and more beautiful on our walk. Our second stop was St. Niklaussen [Sankt Niklausen], where we drank country-wine and Carel was informed about the region by a sweet 'knitter' (according to Carel mother of 6 children) judging by the appearance. A greybeard also came to rest there and followed us closely and walked together with us to Kastanienbaum, giving us directions to Winkel and Horw [Horw] where we took off again with the Br ningbahn [Br nigbahn] to Lucern. After dinner we went to listen to some music in Stadthof and then had a beer in the M nchener Bierhalle.

July 21 At 7.30 we got up to take the boat at nine o'clock to Alpnacht [Alpnach] to climb the Pilatus with the railway. It was a steep road. Were very lucky with the weather. I stayed close to the Hôtel and Carel climbed a little higher by foot on the Ezeltop [Esel]. I tried to walk along, but I lacked the courage and turned back and waited on a bench until Carel returned. The view of the snowy mountains was magnificent, but otherwise it was not appealing; I find the nature down in the valley much, much more beautiful. The Pilate was very disappointing to us. In the evening we had a display of beautiful firework and the most charming lighting of ships and boats. It was a Venetian feast. The surrounding mountains were all lit up. Finally, a Munich beer and I a cognac and said 'Nel sleep well'.

July 22 After we had dejeuner, we walked the Chestnut Allee all the way and after that we went to see the Lion of Lucern and the Jardin des Glaciers, At 2 o'clock we got on the boat to

dronken daar een glaasje bier en gingen toen weer naar onze gewone biertuin in de L westrasse L wenstrasse en toen naar bed.

23 juli Na ons eerste ontbijt zaten wij aan het meer onder de kastanjealaan, gingen toen d jeuneren en toen wat op het terras zitten. Carel wat zitten slapen en ik een brief aan Loes geschreven. Gingen daarna de stad in, bezochten het Diorama en het Panorama en deden wat boodschappen. Zijn daarna een bad gaan nemen. Toen naar het hôtel om te eten en vernamen daar dat Lie er reeds was. Aten tesamen en gingen na het eten nog naar Statshof [Stadthof] om de Hongaren te hooren spelen.

24 juli Lie en ik zaten na het déjeuner wat op een bank onder de kastanjeall e, Carel nam een bad, en gingen om  en uur met de boot naar Vietznaw [Vitznau] om de Rigi op te gaan. Het was er heel mooi, kwamen met de laatsten boot te huis, aten op de boot en gingen ons wat opfrisschen in het hôtel; dronken een kopje koffie op de stoep en gingen toen nog een glaasje bier drinken. 25 juli. 's Morgens heb ik gepakt en zijn Carel en Lie de stad in geweest. Wij vertrokken tesamen met de boot naar Br nnen [Brunnen] om naar Axenstein te gaan waar tante Voet was met Emélie en waar Lie bleef logeren. Axenstein is een mooie berg met h tels en park. Onbegrijpelijk op een berg zulke oppervlaktens te vinden. Nadat wij gesoupeerd hadden, ruim 9 uur, gingen wij weder per rijtuig naar Br nnen [Brunnen]. Wij hadden een dronken koetsier en renden den berg af. Op de bochten was het meer dan angstig.

26 juli Wij verlieten om 7.20 Br nnen [Brunnen], gingen per boot naar Fluelen [Fl elen] en van daar met den trein naar Goesschen [G schenen] en van daar met een rijtuig over de Duivelsbrug [Teufelsbr cke] naar Andermat [Andermatt]. Het gezicht over de Reus [Reuss] is beelderig mooi. Verder tot Andermat [Andermatt] door de rotsen. Andermat [Andermatt] is een gat en zitten den geheelen dag in de wolken.Brachten onze middag gezellig door; maar het is anders om te leeren tooveren in Andermat [Andermatt]. Wij herdachten met champagne wij vier weken getrouwd waren. Andermat [Andermatt] is 2311 meter boven Amsterdamsche peil. 's Avonds zaten wij nog in een bierhuis waar gedanst werd en kwam onze koetsier vragen of ik met hem dansen wilden, maar deed dat natuurlijk niet. Wij hadden gedurende ons déjeuner en diner muziek en zang. De eerste maal Italiaansche en 's avonds Tiroolsche. **27 juli** Wij verlieten Andermat [Andermatt] om ruim negen uur, gingen door de Turkapas [Furkapas] door de Rhône Gletscher [Rh negletsjer], hielden een halt in hôtel Gallenstock [Galenstock], waar wij dejeunerde. Deden twee uur met het rijtuig naar Andermat [Andermatt] tot Gallenstock [Galenstock]. Van Gallenstock [Galenstock] reden wij naar de Rhone Gletscher [Rh negletsjer], bestegen hem en zaten op de ijsblokken. Heel mooi en interessant

Burgenstock [B rgerstock]. We went to Kehrsiten by boat and from there with the electric train to the hôtel on the mountain. There it was surprisingly beautiful, lovely on the mountain and a beautiful view. We climbed to the highest peak, the Hammetswand [Hammetschwand] and returned from there the same way we came to Lucern. Had a late dinner at the hotel and, after sitting in the reading room for a bit, went to the garden of the theatre, had a glass of beer there and then went back to our regular beer garden in L westrasse [L wenstrasse] and then went to bed.

July 23 After our first dejeuner we sat down by the lake at the chestnut avenue, then went for dinner and later sat on the terrace. Carel got some sleep and I wrote a letter to Loes. Then went into town, visited the Diorama and Panorama and did some shopping. Took a bath afterwards. Then to the hotel to eat and learned that Lie was already there. We ate together and went to Statshof [Stadthof] after dinner to hear the Hungarians play.

July 24 After dejeuner, Lie and I sat on a bench at the chestnut allee, Carel took a bath, and at one o'clock we went by boat to Vietznaw [Vitznau] to go up the Rigi. It was very beautiful, came home with the last boat, ate on the boat and freshened up in the hotel; had a cup of coffee on the sidewalk and then went for another glass of beer.

July 25 In the morning I packed and Carel and Lie went into town. We left together by boat for Br nnen [Brunnen] to go to Axenstein where Aunt Voet was with Emélie and where Lie stayed. Axenstein is a beautiful mountain with hotels and a park. Incomprehensible to find such surfaces on a mountain. After supper, 9 hours later, we went again by carriage to Br nnen. We had a drunk driver and drove with great speed down the mountain. In the bends of the road it was more than scary.

July 26 We left Br nnen at 7.20 am, went by boat to Fluelen [Fl elen] and from there by train to Goesschen [G schenen] and from there with a carriage over the Devil's Bridge [Teufelsbr cke] to Andermat [Andermatt]. The view over the Giant [Reuss] is incredibly beautiful. Continued to Andermath [Andermatt] through the rocks. Andermat is just a small village and stayed clouded all day long. Spent a pleasant afternoon; but it is different to believe in magic in Andermat. We celebrated that we had been married for four weeks with champagne. Andermat is 2311 meters above Amsterdam level. In the evening we visited a beer house where people were dancing and our coachman came to ask if I wanted to dance with him, but of course I didn't. There was music and singing during our dejeuner and dinner. The first meal it was Italian and in the evening it was Tyrolean.

ook, maar bijna niet te beklimmen en af te stijgen. Wij kwamen aan de restauratie de Belvedere [hotel Belvédère] weer uit waar wij ons rijtuig vonden en van daar weer door reden tot hôtel Rhône Gletscher [Hotel Glacier du Rhône]. Wij rusten wat uit en fristen ons wat op, aten daarna aan table d’hote, brachten den avond verder door in het hôtel.

28 juli Om ruim acht uur besteegen Carel en ik onze rossen en verlieten Rhône Gletscher [Rh negletsjer] om verder onze reis door de Griemsel [Grimsel] voort te zetten. Eerst gingen wij steeds klimmende dat zoo wat een uur duurde, kwamen langs de Dooden-zee [Totensee], reeden nog een oogenblik te paard, maar moesten toen afsteigen daar het te stijl bergopwaarts ging voor de paarden. Wij bereikten het Griemsel Hôtel [Hotel Grimsel], rusten daar even en vervolgde onze weg nog een eindweegs te voet. Wandelde en reden toen steeds langs de rivier de Aar [Aare], die een mooie waterval vormt, de regenboogwaterval genaamd omdat men er altijd een regenboog in ziet. Daar ziet men ook een Gletscherkessel. Wij kwamen tegen ruim twaalf uur, half een ten Handeck aan, dejeunerde daar in het hôtel dat heel lief gelegen is in een dal. Van Handeck naar Meiringen [Meiringen] is een mooie weg, hadden daar nog verscheidene mooie watervallen. De eerste de waterval van Handeck en vlak bij Meiringen de Aarschlucht [Aareschlucht], magnifique en interessant. Van Meiringen naar Briens [Brienz] is ook een mooie weg met de spoortrein. Van Briens [Brienz] tot Interlaken met de boot. Zagen wij nog de Gisbach [Giessbach] waterval die ook heel mooi is. Wij kwamen om 9 uur te Interlaken aan, gingen naar het hôtel Zwitserhoff waar wij niets konden krijgen dan een zolderkamer voor  en nacht. De volgende dag kregen wij een betere kamer. Wij gingen nog in een gezellige tuin bier drinken. We deden een tocht te paard naar Handeck, toen tot Meiringen [Meiringen] met een rijtuig.

29 juli We gingen alweer ruim negen uur uit rijden naar Griendelwald [Grindelwald]. De weg daar heen is zeer mooi. Wij dejeunerde daar in het hotel de l’Ours. De natuur is daar beelderg mooi. Van het Griendelwald [Grindelwald] reden wij naar Trummelbach [Tr mmelbach] over Lauterbrunnen, een beeldergige weg. Carel bezocht de Trummelbachval [Tr mmelbachf lle] genaamd en ik schreef een brief. Later ging ik ook nog tot de eerste val. Het is prachtig, groots en mooi. Wij reden naar Interlaken terug en hebben ons opgeknapt en zaten buiten in ons hôtel te eten, onder een onweder. Het is een mooi gezicht die donkere lucht en dan die mooie witte Jonckvrouw [Jungfrau] daar tusschen in. Wij gingen nog laat uit een glaasje bier drinken.

30 juli Stonden laat op en gingen na het dejeuner wat winkelen, kwamen voor het 2de dejeuner weer in het h tel, gingen daarna

July 27 We left Andermat a little later than nine o’clock, passed through the Furka Pass through the Rhone Glacier [Rh ne Glacier], stopped at h tel Gallenstock [Galenstock], where we had lunch. Took two hours by carriage from Andermat to Gallenstock. From Gallenstock we drove to the Rhone Glacier, climbed the mountain and sat on the ice blocks. Very beautiful and interesting too, but almost impossible to climb and dismount. We arrived again at the restaurant of the Belvedere [hotel Belvéd re] where we found our carriage and from there we drove to hôtel Rhône Gletscher [Hotel Glacier du Rhône]. We rested and freshened up a bit, then ate at ‘the table d’hote’ and then spent the evening in the hotel.

July 28 At about eight o’clock Carel and I ‘mounted our horses’ and left Rhône Glacier to continue our journey through the Griemsel [Grimsel]. First, we went uphill for about an hour, passed the Dead Sea [Totensee], rode on horseback for a while, but then had to dismount as it was too steep uphill for the horses. We reached the Griemsel Hôtel [Hotel Grimsel], rested there for a while and continued a bit on foot. Then drove along the river Aar [Aare], which leads to a beautiful waterfall, called the rainbow waterfall, because one always sees a rainbow. There you can also see a Gletscherkessel. We arrived at Handeck at about twelve o’clock, half past one, and there we relaxed in the hotel, which is very nicely situated in a valley. From Handeck to Meiringen [Meiringen] is a beautiful road, there were several beautiful waterfalls there. The first is the Handeck waterfall and near Meiringen the Aarschlucht [Aareschlucht], magnificent and interesting. From Meiringen to Briens [Brienz] is also a nice trip by railway. From Briens to Interlaken by boat. We saw the Gisbach [Giessbach] waterfall which is also very beautiful. We arrived in Interlaken at 9 o’clock, went to the hôtel Zwitserhoff where we could only book an attic room for one night. The next day we got a better room. We went to drink beer in a pleasant garden. We took a horseback ride to Handeck, then to Meiringen [Meiringen] in a carriage.

July 29 We drove for more than nine hours to Griendelwald [Grindelwald]. The road there is very beautiful. We danced there in the hotel de l’Ours. The nature there is wonderfully beautiful. From the Griendelwald we drove to Trummelbach [Tr mmelbach] over Lauterbrunnen, a picturesque road. Carel visited the Trummelbachval [Tr mmelbachf lle] and I wrote a letter. Later I also went just up the first waterfall. It is beautiful, grand and magnificent. We drove back to Interlaken and freshened up and sat outside the hotel to eat, during a thunderstorm. It was a beautiful sight: that dark sky and in the

naar boven, wat ruimen en ridderen en het wat brieven zitten schrijven tot het eten toe. Na het eten zaten wij wat op de varanda voor het hotel en gingen toen naar het Kurhaus, hoorden daar wat muziek.

31 juli Waren weer laat op en wandelde wat langs de Aar [Aare] om een zweminrichting te zoeken die wij niet vonden. Dejeunerde om 12 uur en gingen daarna weer wat brieven schrijven en later op de middag wat op de varanda van het hôtel zitten en een borreltje drinken in het Kurhaus. Na het eten gingen wij tesamen met de familie Post v.d. Burgt naar het concert van het Kurhaus en later nog naar de Beiersche biertuin.

1 aug Na ons eerste dejeuner maakte wij een wandeling door Interlaken, de weg op van de Taunerzee [Thunersee], kwamen twaalf uur weer in ons hôtel, dejeunerden en gingen ‘s middags naar de Giessbachberg en –val. Een mooie berg met zijn waterval, een beeldergige natuur. Wij wandelde de berg af, een heerlijke weg. ‘s Avonds vuurwerk in het Kurhauss en daarna nog naar het Beiersche bierhuis.

2 aug ‘s Morgens niet veel bijzonders uitgevoerd, wat oranje lint gekocht en een paar strikjes gemaakt. Na het dejeuner even boven geweest. Toen Carel beneden kwam, ontmoete hij Eugène Verheijen met zijn vrouw, zaten wat te praten en gingen wij naar Schijnigeplatten [Schynige Platte], een mooie hooge berg, mooi uitzicht op de ijs- en sneeuwbergen. Wij deden 1½ uur met de baan voor wij boven waren, kwamen tegen etenstijd weer in het hôtel. Na het eten zaten wij in den tuin en gingen later op den avond nog naar het bierhuis.

3 aug Waren laat op en het regende de geheelen dag. Na het dejeuner heb ik eerst een heele tijd met de jonge mevrouw Verheijen zitten praten en Carel met Eugène in de billartkamer. Daarna schreef ik een paar brieven en deden toen nog een wandelingetje om en door Interlaken en gingen ons wat versterken bij een confiseur. Na het eten hebben wij op de varanda wat kunsjes met de kaart vertoond voor de kinderen Post v.d. Burgt. En gingen daarna nog Munchener bier drinken.

4 aug Waren vroeg op en gingen met de familie Post v.d. Burgt naar Meiringen [Meiringen], bezochten daar de Aarschlucht [Aareschlucht] nog eens en daarna de Reichenbachval [Reichenbachfall], een magnifique waterval. Wij verlieten Meiringen [Meiringen] om 4 uur en namen afscheid van de familie Post v.d. Burgt die naar Lucern [Luzern] gingen. Wij kwamen tegen half zeven in Interlaken aan, kleeden ons en gingen eten. Zaten daarna wat in den tuin en gingen later nog naar het Kurhauss waar wij met Eugène en zijn vrouw zaten.

middle that beautiful white mountain Jungfrau. Later at night we went for a glass of beer.

July 30 Got up late and went shopping after dejeuner, came back to the hotel for lunch, then went upstairs, cleaning up a bit and ‘tidying up’ a bit and wrote some letters until dinnertime. After dinner we sat on the veranda in front of the hotel and then went to the Kurhaus, listened to some music there.

July 31 Were up late again and walked a bit along the Aar to look for a swimming facility which we did not find. Lunched at 12 o’clock and then went to write some letters again and later in the afternoon sat on the veranda of the hotel and had a drink in the Kurhaus. After dinner we went in company of the family Post v.d. Burgt to the concert at the Kurhaus and later to the Bavarian beer garden.

Aug 1 After our dejeuner we took a walk, through Interlaken, up the road from the Taunerzee [Thunersee], came back to our hôtel at twelve o’clock, had lunch and in the afternoon went to the Giessbachberg and waterfall. A beautiful mountain with its waterfall, a beautiful nature. We walked down the mountain, a lovely road. In the evening fireworks in the Kurhauss and afterwards we went to the Bavarian beer house.

Aug 2 Didn’t do much in the morning, bought some orange ribbon and made a few hairbows. Went upstairs after lunch. When Carel came down, he met Eugène Verheijen with his wife, had a chat and we went to Schijnigeplatten [Schynige Platte], a beautiful high mountain, beautiful view of the ice and snow mountains. It took us 1½ hours to get to the top, and we got back to the hotel at dinner time. After dinner we sat in the garden and later in the evening went to the beer house.

Aug 3 Were up late and it rained all day. After lunch I first talked for a long time with the young Mrs. Verheijen and Carel with Eugène in the billiard room. After that I wrote a few letters and then went for a walk around and through Interlaken and went to strengthen ourselves at a pastry shop. After dinner we showed some card tricks on the veranda for the children of the Post v.d. Burgt family. And then went to drink Munich beer.

Aug 4 Were up early and went with the family Post v.d. Burgt to Meiringen [Meiringen], there we visited the Aarschlucht [Aareschlucht] again and then the Reichenbachfall [Reichenbachfall], a magnificent waterfall. We left Meiringen at 4 o’clock and said goodbye to the Post v.d. Burgt family who went to Luzern. We arrived in Interlaken about half past six, got

5 aug Zaten ’s morgens buiten voor het hôtel, heb wat brieven zitten schrijven, ook na het déjeuner zaten wij onze reis wat in te studeren volgens de brief van Begeer. Gingen later op de middag naar Heimweeflue [Heimwehfluh], mooie berg om te bewandelen, steeds onder de boomen. Wij aten die middag heel gezellig met Eugène en zijn vrouw, gebruikte na het eten onze koffie en likeur in den tuin voor het hôtel en gingen later nog naar den biertuin.

6 aug Zaten ’s morgens weer in het koepeltje voor het hôtel, zat weer wat brieven te schrijven; na het déjeuner gingen wij wat naar boven, pakte wat en Carel nam een bad. Deden later ’s middags nog een wandelingetje door de dorpstraat en buiten Interlaken. Aten weer heel gezellig met Eugène en zijn vrouw, gingen ’s avonds samen naar het Kurhaus en later naar het bierhuis.

7 aug Verlieten om elf uur Interlaken en kwamen om 1 uur ruim in Bern aan, gingen naar het hôtel, wandelde daarna de stad in en d jeuneerde in de restauratie du Musée. Vervolgde onze weg naar de Beerenkuil [B rengraben] en gingen toen naar het hôtel om ons te kleeden en haalde daarna Lie af van het station en hebben in de restauratie van het station gegeten. Gingen later op den avond nog bier drinken in het bierhuis van het Musée.

8 aug Carel heeft brieven zitten schrijven en Lie en ik gingen de stad in om mooie winkels te zoeken. Daarna gingen wij een mooie toer rijden door en om Bern heen; ook door een mooi bosch. Na het eten, dat wij in het hotel deden, gingen wij naar een tuin Sch nzli [Kleine Schanze], dronken daar een kopje koffie en wandelde daarna weer naar ons gewone bierhuis.

9 aug Ik heb brieven zitten schrijven, Carel en Lie deden boodschappen en zaten daarna nog een heele tijd op onze kamer en later op de middag, nadat wij ons waren gaan versterken en wat boodschappen gedaan hadden, reden wij nog een toer door het mooie Bernschebosch. Na het eten gingen wij nog bier drinken in een tuin aan de Aar [Aare], zaten daar heel gezellig, gingen laat naar bed, lagen pas om 2 uur in bed en moesten om 4 uur op.

10 aug Wij vertrokken met den trein van 5.10 ’s morgens uit Bern en kwam om 5.13 in München aan, hadden een aardige reis, wij gingen op dat traject nog twee uur op een boot van Romanshorn naar Lindau over de Bodensee [Bodensee]. In Lindau stapten wij weer in den trein en konden blijven zitten tot München. Wij namen dadelijk na aankomst een bad, aten wat en gingen toen naar de Leeuwenbraugarten [L wenbraugarten] waar wij een potje bier dronken.

dressed and went to dinner. After that we sat in the garden for a while and later went to the Kurhaus where we sat with Eugène and his wife.

Aug 5 Sat outside in front of the hotel in the morning, wrote some letters, even after lunch we were studying our journey according to Begeer’s letter. Later in the afternoon went to Heimweeflue [Heimwehfluh], beautiful mountain to walk, always under the trees. That afternoon we had a very pleasant dinner with Eugène and his wife, after dinner we had our coffee and liqueur in the garden in front of the hotel and later went to the beer garden.

Aug 6 In the morning we sat in the dome in front of the hotel again, writing some letters again; after dejeuner we went upstairs, grabbed a little bite and Carel took a bath. Went for a walk later in the afternoon through the village street and outside Interlaken. Had a very nice dinner with Eugène and his wife, and later that evening we all went to the Kurhaus and after that to the beer house.

Aug 7 Left Interlaken at 11 am and all arrived well in Bern at 1 am, went to the hôtel, then strolled into town and had lunch in the Restoration du Musée. We continued our way to the Beerenkuil [B rengraben] and later on went to the hôtel to get changed and then collected Lie from the station and ate in the station’s restaurant. Later in the evening we went to drink beer in the beer house of the Musée.

Aug 8 Carel has been writing letters and Lie and I went into town to look for nice shops. Then we went on a nice tour through and around Bern; through a beautiful forest as well. After dinner, which we had at the hotel, we went to a garden Sch nzli [Kleine Schanze], had a cup of coffee there and then walked back to our usual beer house.

Aug 9 I have been writing letters, Carel and Lie went shopping and then sat in our room for a long time and later in the afternoon, after we had strengthened ourselves and had done some shopping, we drove another tour through the beautiful Bernschebosch. After dinner we went to drink beer in a garden on the Aar, had a great time there, very pleasant, went to bed late: didn’t go to bed until 2 o’clock and had to get up at 4 o’clock.

Aug 10 We left Bern by train at 5.10 am and arrived in Munich at 5.13 pm, had a nice journey, we travelled by boat for another two hours from Romanshorn to Lindau across the Constance Sea [Bodensee]. In Lindau we got back on the train and were

11 aug ’s Morgens na ons déjeuner gingen wij naar de Hoffbrau Keller [Hofbr ukeller], heel eigenaardig en interessant om te zien. Een ieder haalt daar zijn eigen bier en wast zijn glas uit. Het is een gelegenheid voor de werklui om daar te eten. Daarna nog wat gewinkelt en om  en uur eten. Na het eten eerst geschreven en daarna nog wat gewinkelt tot dat wij gingen eten in café Luipold [Café Luitpold] en ’s avonds gingen wij bier drinken in een Francis-kaner café in de R sident [Münchner Residenz].

12 aug Eerst b.k. geschreven, toen zijn wij gaan bezichtigen de Neue Pinapothek [Neue Pinakothek]. Prachtige schilderijen waren daar te zien. Gingen daarna nog wat winkelen en d jeuneerde toen in café Luipold [Café Luitpold]. ’s Middags hebben wij ons eerst wat geamuseerd met een kindergeweer te schieten en maakte daarna een rijtoer door de Englischegarten [Englischer Garten] en verder een wandeling door de stad en gingen eten in de Maximiliaan restauratie [Maximilian]. ’s Avonds gingen wij bier drinken in de Hoffbrau [Hofbr u]

13 aug ’s Morgens zijn wij eerst gaan bezichtigen de oude Pinapothek [Alte Pinakothek] en gingen daarna d jeuneren in de Franciskaner breuwerij [Franciskaner Br uverein], toen door de stad gewandeld en het nieuwe Raathaus [Rathaus] en raadselder bezichtigd. Een borreltje gedronken in de Neher inrichting en de courant gelezen. Gedineerd in de Maximiliaan [Maximilian] restauratie en ’s avonds naar de Kil’s colosseum (th atre des variétés).

14 aug Na het déjeuner het paleis bezichtigd dat magnifique is. Gedéjeuneerd in de restauratie van de Hoffbrauw [Hofbr u] en daarna hebben wij een toer gereden langs de Isa [Isar] naar de Grosshesslohe [Gro hesselohe], daar wat gewandeld door het bos en toen naar de stad terug. Een paar boodschappen gedaan en nadat wij een borreltje gedronken hadden bij Neher (Prommenadeplatz [Promenadeplatz]) gegeten in de restauratie Wittelsbach; zijn daarna nog geweest in een café chantant, gebruikte daarna een paar glaasjes bier in café Anglais en toen naar bed.

15 aug Wij verlieten om 8.10 München en kwamen ’s middags om 5 uur in Frankfurt aan. Na ons wat opgefrist te hebben, gingen wij eten in restaurant Keizershoff [Kaiserhof] en woonde ’s avonds een concert bij in de Palmengarten [Palmengarten]. Wij brachten den avond daar door en gingen toen naar het hôtel.

16 aug ’s Morgens boodschappen gedaan en ons portret laten maken bij A. Max. ’s Middags een toer gereden door de stad en aan de Palmengarten uitgestapt; het is een magnifique tuin en de collectie palmen is meer dan prachtig. Gegeten in de restauratie van de Palmengarten en toen nog de Hoffbrauw [Hofbr u] opgezocht, in de

able to remain seated until Munich. Immediately after our arrival we took a bath, had something to eat and then went to the Leeuwenbraugarten [L wenbraugarten] where we had a jar of beer.

Aug 11 In the morning after our dejeuner we went to the Hoffbrau Keller [Hofbr ukeller], very peculiar and interesting to see. Everyone got their own beer there and washes out their own glasses. It is a nice place for the workmen to eat there. Then we did some shopping and had lunch at one o’clock. After lunch we first wrote some letters and did some shopping until we went to eat in café Luipold [Café Luitpold] and in the evening we went to drink beer in a Franciscan café in the Résident [M nchner Residenz].

Aug 12 First I wrote some postcards, then we went to see the Neue Pinapothek [Neue Pinakothek]. Beautiful paintings were showing there. Afterwards we went shopping for a bit and then had dejeuner in café Luipold [Café Luitpold]. In the afternoon we first amused ourselves by shooting a children’s rifle and then made a driving tour through the Englischegarten [Englischer Garten] and later on a walk through the city and went to eat in the Maximilian [Maximilian] restaurant and in the evening we went to drink beer in the Hoffbrau [Hofbr u].

Aug 13 In the morning we first went to see the old Pinapothek [Alte Pinakothek] and later we had a break in the Franciskaner brewery [Franciskaner Br uverein], then walked through the city and visited the new Raathaus [Rathaus] and council cellar. Had a drink in the Neher institution and read the newspaper. Dined in the Maximilian [Maximilian] restaurant and in the evening at the Kil’s colosseum (th atre des variétés).

Aug 14 After dejeuner, we visited the Palace which is magnificent. Had lunch in the restaurant of the Hoffbrauw [Hofbr u] and afterwards we drove along the Isa [Isar] to the Grosshesslohe [Gro hesselohe], there we walked through the forest and then back to the city. Did some shopping and after we had a drink at Neher (Prommenadeplatz [Promenadeplatz]) we ate in the restaurant Wittelsbach; went to a Café Chantant afterwards, had a few glasses of beer in café Anglais and then went to bed.

Aug 15 We left Munich at 8.10 am and arrived in Frankfurt at 5 pm. After freshening up, we had dinner at the Keizershoff [Kaiserhof] restaurant and in the evening attended a concert in the Palmengarten. We spent the evening there and then went to the hotel.

kelder daar bier gedronken en een cognac met bordje ijs gebruikt in de Bauer café.

17 aug Omstreeks 10 uur verlieten wij Frankfort [Frankfurt] en ruim half elf kwamen wij in Wiesbaden aan. Onze reis van Frankfort [Frankfurt] uit begon treurig want ons koffer was zoek. Wij logeerden in Nassauerhoff [Nassauer Hof]. Dadelijk na onze aankomst zijn wij door de Kurgarten gewandeld en een visite gemaakt bij Herman. Gedéjeuneerd in het hôtél en maakte later een rijtoer naar de Griekse kapel [Griechische Kapelle] en de Néroberg [Neroberg]. Wij aten in de restauratie ... en gingen later nog naar de Kurgarten om het concert daar bij te wonen en hebben in de Hoffbrauw [Hofbräu], de Engel en de Raatskelder nog genoten van het Munchener bier.

18 aug Carel ging vroeg naar Frankfurt om nog nader onderzoek in te stellen omtrent het koffer; maar geen geruststellende berichten omtrent het koffer. Carel kwam tegen elf uur weer in het hôtél. Ik heb in dien tijd zitten schrijven. Daarna nog een oogenblikje in de Kurgarten gezeten en in het hotel gegeten. Om half drie reden wij naar Slangenbad [Schlangenbad] en Romenthur [Römertor] naar Wiesbaden terug. 's Avonds soupeerden wij bij Herman van Gockingk en ontmoete daar Zur Muhlen met Marie en Euphemie.

19 aug Om één uur verlieten wij Wiesbaden en kwamen om ruim 2 uur in Ruedesheim [Rüdesheim] aan, hebben ons eerst versterkt en daarna onze wandeling ondernomen over het Niederwald en het gedenkmall [Niederwalddenkmal] bewonderd "Die Wacht am Rhein". Zo verder het Niederwald doorgewandeld tot het jachtslot. Onderweg nog mooie uitzichten bewonderd onder andere de Mausenthor [Mäuseturm], het slot Eerenfels [Ehrenfels] en Rheinenstein [Rheinstein], de rivier de Nah [Nahe], Krutsnach [Bad Kreuznach], aan de voet van de berg Bingen, Bingerbrück. Zoo gewandeld tot Asmanshause [Assmannshausen] en met den trein terug naar Rüdesheim [Rüdesheim] waar wij logeerden in Darmstaderhoff [Darmstadter Hof]. 's Avonds soupeerden wij daar onder een varanda en dronken natuurlijk Rhijnwijn.

20 aug Om ½ 11 verlieten wij Rüdesheim om naar Remagen te gaan. Wij troffen geen best weer op de boot, veel wind en af en toe regen. Zeer te betreuren voor die route. Wij zagen veel oude riddertorens, kwamen langs St. Goar [Sankt Goar], Oberlahnstein, Stolsenfels [Stolzenfels], Eerenbreitstein [Ehrenbreitstein] (groot fort) tegenover Coblenz [Koblenz], Neuwid [Neuwied], Andernach, Roisdorf. Ruim 4 uur kwamen wij in Remagen aan. Niettegenstaande de regen gingen wij toch de Apolinariskirche [Apollinariskirche] bezoeken en brachten verder onze avond door in het hotel. Het was er erg ongezellig. Na een glaasje rijwijn gedronken te hebben, gingen wij al om 10 uur naar bed.

Aug 16 Went shopping in the morning and had our portrait taken at A. Max. In the afternoon made a tour through the city and got off at the Palmengarten; it is a magnificent garden and the collection of palms is beyond beautiful. Dined in the restaurant of the Palmengarten and then visited the Hoffbrauw, had beer in the cellar and had a brandy with ice cream in the Bauer café.

Aug 17 We left Frankfurt about 10 o'clock and arrived in Wiesbaden about half past ten. Our journey from Frankfurt started sadly because our suitcase was lost. We stayed in Nassauerhoff [Nassauer Hof]. Immediately after our arrival we walked through the Kurgarten and made a visit to Herman. Had lunch at the hôtél and later made a driving tour to the Greek chapel [Griechische Kapelle] and the Néroberg [Neroberg]. We ate in the restaurant... and later went to the Kurgarten to attend the concert there and enjoyed the Munchen beer in the Hoffbrauw, Der Engel and the Raatskelder.

Aug 18 Carel went to Frankfurt early to make further inquiries about the suitcase; but no reassuring messages about the suitcase. Carel returned to the hotel around eleven o'clock. I was writing during that time. Afterwards we sat in the Kurgarten for a while and had dinner in the hotel. At half past two we drove back to Slangenbad [Schlangenbad] and Romenthur [Römertor] to Wiesbaden. In the evening we had supper at Herman van Gockingk's and there we met with Marie and Euphemie in 'Zur Muhlen'.

Aug 19 We left Wiesbaden at one o'clock and arrived in Ruedesheim [Rüdesheim] at about 2 o'clock, first strengthened ourselves and then took our walk through the Niederwald and admired the Gedenkmall [Niederwalddenkmal] "Die Wacht am Rhein". Continued walking through the Niederwald to the hunting lodge. Along the way you can admire beautiful views including the Mausenthor [Mäuseturm], the castle Eerenfels [Ehrenfels] and Rheinenstein [Rheinstein], the river Nah [Nahe], Krutsnach [Bad Kreuznach], at the foot of the mountain Bingen, Bingerbrück. We walked in this way to Asmanshause [Assmannshausen] and by train back to Rüdesheim [Rüdesheim] where we stayed in Darmstaderhoff [Darmstadter Hof]. In the evening we had supper under a porch and of course drank 'Rhine' wine.

Aug 20 At half past ten we left Rüdesheim [Rüdesheim] to go to Remagen. We did not have the best weather on the boat, a lot of wind and occasional rain. Very unfortunate for that route. We saw many old knight towers, passed St. Goar [Sankt Goar], Oberlahnstein, Stolsenfels [Stolzenfels], Eerenbreitstein [Ehrenbreitstein] (big fortress) opposite from Coblenz [Koblenz],

21 aug Om 9 uur reden wij weg van Remagen naar het Arhtal, een beelderige toer. Wij kwamen langs Landskrone, Neuenahr Apolinarisbron [Apollinarisbron] (waar wij vereerd werden met de bron kennis te maken en een glas Apolinariswater te drinken). Wij zetten verder onze reis door langs Walporsheim [Walporzheim], Ahrweiler, De Bonte Koe, en Mariadorph [Marienthal] en kwamen zoo langzamerhand door het Ahrtal aan het hôtél Caspari, aten daar en hebben op onze terugreis nog Walporsheimer gedronken. Wij dronken aan ons diner een lekker glaasje wijn en champagne. Om 6.47 uur verlieten wij Remagen om naar Keulen te gaan. In de verte zagen wij de Dragenfels [Drachenfels]. Ruim 7 uur kwamen wij in Keulen aan, gingen een glaasje bier drinken en souperen in de Passage.

22 aug Carel ging na het déjeuner eerst na het station om nog eens te informeren na het koffer en gingen daarna tesamen de stad in wat rondlopen en aten om één uur in het hôtél, winkelde 's middags nog wat en aten ook weer in het hôtél en gingen 's avonds naar ..., ik geloof de Flora.

23 aug Wij verlieten tegen half tien Keulen en kwamen om 1 uur in Helmond aan, waar wij alleraardigst ontvangen werden door Teer, Loes en de kinderen. Anna at dien dag nog hier op Parkzicht.

Einde van onze eerste gelukkige reis met al zijn lieve en prettige souvenirs.

M. Wesselman v. Helmond-de Jonge v. Zwijnsbergen.

Neuwid [Neuwied], Andernach, Roisdorf. At about 4 o'clock we arrived in Remagen. Despite the rain we went to visit the Apolinariskirche [Apollinariskirche] and continued to spend our evening in the hotel. It was very cheerless. After drinking a glass of Rhine wine, we went to bed at 10 o'clock.

Aug 21 At 9 o'clock we took off from Remagen to the Arhtal [Ahtal], a beautiful tour. We passed Landskrone, Neuenahr Apolinarisbron [Apollinarisbron] (where we were honoured to have met the 'source' and drink a glass of Apolinaris water). We continued our journey along Walporsheim [Walporzheim], Ahrweiler, De Bonte Koe, and Mariadorph [Marienthal] and gradually passed through the Ahrtal to the hôtél Caspari, ate there and drank some more Walporsheimer on our return trip. We drank a nice glass of wine and champagne with our dinner. At 6.47 am we left Remagen to go to Cologne. In the distance we saw the Dragenfels [Drachenfels]. At about 7 o'clock we arrived in Cologne, went to drink a glass of beer and had supper in the Passage.

Aug 22 After dejeuner Carel first went to the station to inquire again about the suitcase and then we went for a walk around town together and ate at the hotel at one o'clock, shopped in the afternoon and ate again at the hôtél and in the evening went to... I believe the Flora.

Aug 23 We left Cologne around half past nine and arrived at 1 o'clock in Helmond, where we were most kindly received by Teer, Loes and the children. Anna joined us for diner at Parkzicht that day.

End of our first happy journey with all its sweet and pleasant souvenirs.

M. Wesselman v. Helmond-de Jonge v. Zwijnsbergen.

Emelie Wesselman van Helmond, 1895

Emelie, juni 1897
Emelie, June, 1897

Emelie en haar moeder, 1898
Emelie and her mother, 1898

Emelie, ca. 1898
Emelie, approx. 1898

Emelie, 1898

Emelie en haar vader, 1899
Emelie and her father, 1899

Emelie met zusje Betsy, 19 november 1900
 Emelie and her little sister Betsy, 19 November 1900

Emelie en Betsy stuurden deze
 ansichtkaart van de Veestraat-
 brug in Helmond naar hun moe-
 der toen zij bij familie in Kampen
 verbleef. De handgeschreven
 tekst luidt: 'lieve Moe zie je ons
 niet staan veel zoemtjes van E en
 B...', 17 juni 1902.

*Emelie and Betsy sent this
 postcard of the Veestraatbrug in
 Helmond to their mother when
 she was staying with family in
 Kampen. The handwritten text
 reads: 'Dear Mum, don't you see
 us standing many kisses from E
 and B...', June 17, 1902.*

Een adres is niet nodig, de
 postbode wist Mevrouw E.
 Wesselman van Helmond in
 Kasteel Helmond, ook zonder
 adres te vinden, ca. 1903

*An address is not necessary, the
 postman managed to find Me-
 vrouw E. Wesselman van
 Helmond in Helmond Castle,
 even without an address, approx
 1903*

Een groep handwerkende meisjes in de kasteeltuin met in hun midden Emelie Wesselman van Helmond (3de van links), ca. 1905

A group of needle-working girls in the castle garden with Emelie Wesselman van Helmond in their midst (3rd from left), approx. 1905

Emelie en haar zusje Betsy, 1906
Betsy is ongeveer 6 jaar en Emelie ongeveer 11 jaar oud
*Emelie and her younger sister Betsy, 1906
Betsy is about six years old and Emelie is about eleven years old*

Anna Maria Wesselman van Helmond-de Jonge van Zwijnsbergen stuurt een ansichtkaart naar haar echtgenoot in Hotel Centrale, Rue de la Victoire te Parijs in reactie op diens kaart. Zij vraagt hem wat hij vindt van deze nieuwe briefkaart van het kasteel, verzoekt hem haar te verwittigen als hij van hotel verandert en stuurt hem een zoen van zijn kindertjes en zichzelf, ca. 1906-1907

Anna Maria Wesselman van Helmond-de Jonge van Zwijnsbergen sends a postcard to her husband in Hotel Centrale, Rue de la Victoire in Paris in response to his card. She asks him what he thinks of this new postcard of the castle, she asks him to inform her if he changes hotel and sends him a kiss from his children and herself, approx. 1906-1907

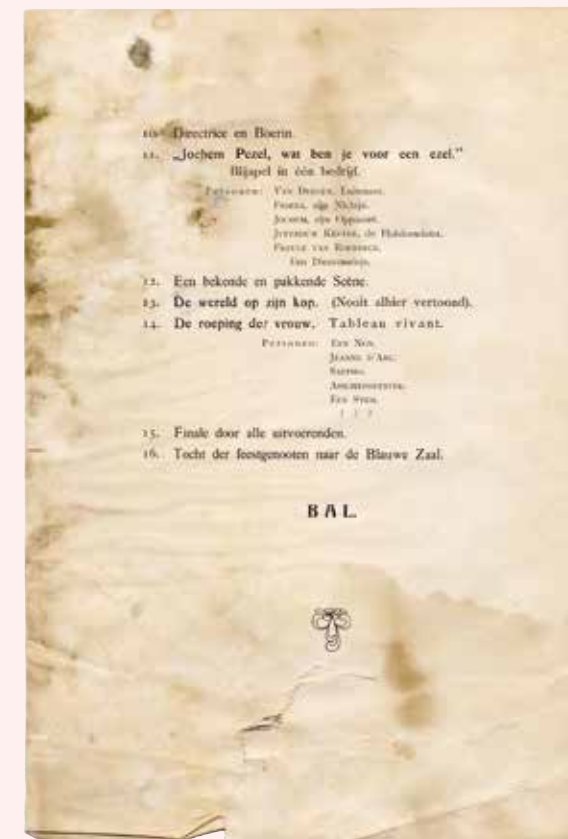
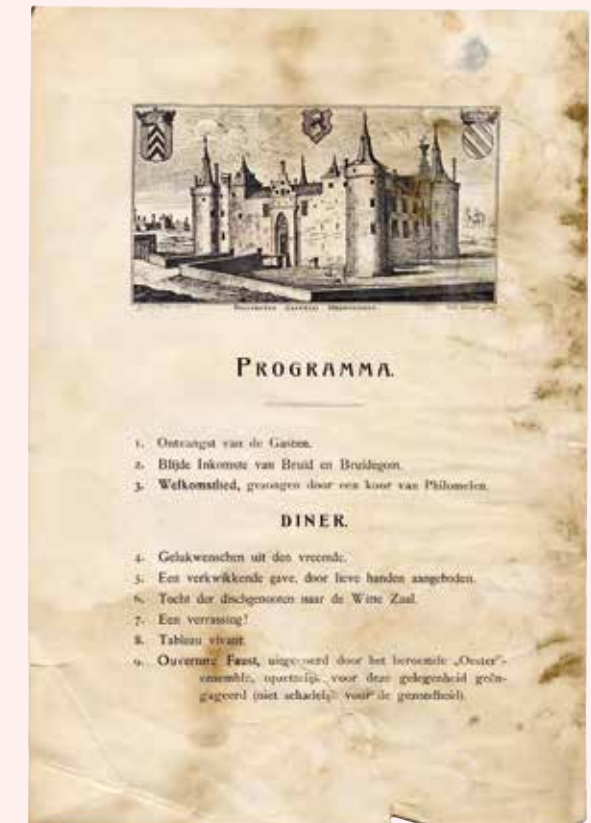
Viering van het 12½-jarige huwelijk

Celebration of the
12½-year wedding anniversary

Het feestgezelschap van het 12½-jarig huwelijksfeest op de binnenplaats van Kasteel Helmond, 28 december 1906
The party company of the 12½-year wedding in the courtyard of Helmond Castle, December 28, 1906

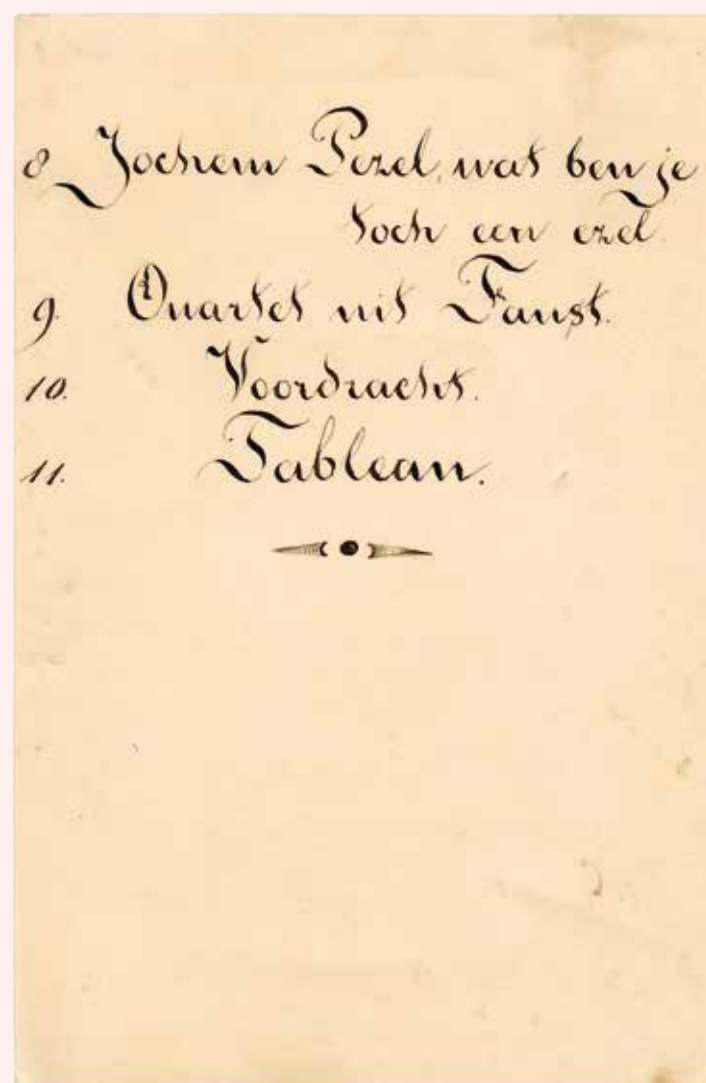
Uitnodiging voor de viering van het 12½-jarige huwelijk
 inclusief programma, 28 december 1906

*Invitation to the celebration of the 12½th wedding anniversary
 including program, December 28, 1906*

Handgeschreven feestprogramma van de viering van het 12½-jarige huwelijk van Carel Frederik (IV) Wesselman van Helmond en Anna Maria Emelia Arnoldine Wesselman van Helmond-de Jonge van Zwijnsbergen.

Handwritten party program of the celebration of the 12½-year wedding anniversary of Carel Frederik (IV) Wesselman van Helmond and Anna Maria Emelia Arnoldine Wesselman van Helmond-de Jonge van Zwijnsbergen.

1ste Beeld:

De Non.

Ver van 't levensdruk gewoel,
Met haar bangen strijd,
zoek ik vrede, zoek ik rust,
Hier in d'eenzaamheid.

Neen, der werelds wuft vermaak,
Neen, het geen zij geeft,
Is de bron niet van 't geluk,
Waar mijn ziel bij leeft.

Maar te boeten voor mijn zonden,
En te bidden voor de rust,
Van zooveel, die 't hooploos zoeken,
Is mijn roeping en mijn lust.

Solo.

Hoe schoon ook uw leven,
Hoe vriendelijk en trouw.
Ze is rijker en hooger,
De roeping der vrouw.

Tijdens de feestavond van het 12½-jarig huwelijk van Carel Frederik (IV) Wesselman van Helmond en Anna Maria Emelia Arnoldine Wesselman van Helmond-de Jonge van Zwijnsbergen wordt voorafgaand aan en tijdens het diner een programma gevolgd van liederen, toneelstukjes en tableaux vivants.

Nummer 14 van het feestprogramma is het tableau vivant 'De roeping der vrouw'. In vijf scènes wordt de kijker geleid naar de meest perfecte vrouw. Na de non, Jeanne d'Arc, Sappho en Assepoester wordt de bruid ten tonele gevoerd. Zij is de meest perfecte vrouw, omdat zij de roeping van de vrouw volgt aan de zijde van haar man, 28 december 1906.

During the celebration of the 12½th wedding anniversary of Carel Frederik (IV) Wesselman van Helmond and Anna Maria Emelia Arnoldine Wesselman van Helmond-de Jonge van Zwijnsbergen, a program of songs, plays and tableaux vivants is performed before and during dinner. Number 14 of the festive program is the tableau vivant 'The calling of the woman'. In five scenes, the viewer is led to the most perfect woman. After the nun, Joan of Arc, Sappho and Cinderella, the bride is introduced. She is the most perfect woman because she follows the woman's calling by her husband's side, December 28, 1906.

1ste Beeld: De Non

Ver van 't levensdruk gewoel,
Met haar bangen strijd,
Zoek ik vrede, zoek ik rust,
Hier in d'eenzaamheid.

Neen, der wereld wuft vermaak,
Neen, het geen zij geeft,
Is de bron niet van 't geluk,
Waar mijn ziel bij leeft.

Maar te boeten voor mijn zonden,
En te bidden voor de rust,
Van zooveel, die 't hooploos zoeken,
Is mijn roeping en mijn lust.

Solo

Hoe schoon ook uw leven,
Hoe vriendelijk en trouw
Ze is rijker en hooger.
De roeping der vrouw

1st Image: The Nun

Far from the bustle of life,
With her fearful struggle,
I seek peace, I seek rest,
Here in solitude.

Nay, the world's frivolous amusement,
No, what she gives,
Is not the source of happiness,
Where my soul lives.

But to pay for my sins,
And pray for peace
Of so many who hopelessly seek,
Is my calling and my lust.

Solo

No matter how beautiful your life,
How kind and faithful
She is richer and higher.
The Calling of the Woman

2de Beeld:

Jeanne d'Arc.
Te kronen mijn Koning,
Ja, door mijn hand,
Te redden mijn volk,
Te redden mijn land.

—
Te krijgen en te strijden,
Te strijden als een held.
Dat is mijn doel, mijn streven,
Mijn heerlijk arbeidsveld.

Solo.

Hoe schoon ook uw streven,
Hoe dapper en trouw.
Ze is stiller en grooter,
De roeping der vrouw.

4de Beeld:

Asschepoetster.
Als 't werk is afgelopen,
Dan durf ik zonder schromen,
Dan mag ik naar lusten,
Van al wat schoon is droomen.
Te mijmeren, te peinzen,
Bij 't hoekje van den haard.
Wat is mijn grootst geluk.

3de Beeld:

Sappho.
En steeds voor der wereld genietingen blind,
Hoorde dan naar uw fluisteren, o Muse, uw kind.
Op adelaarsvleuglen, heb ik immer gezweefd,
Thans drukken mij lauweren het gloeiende hoofd.
Maar Sappho bleef eenzaam, verlaten, beroofd,
Bedrieglijke Muse, wat biedt gij uw kind.
Dat nergens op aarde, de liefde meer vindt?

Solo.

Hoe schoon ook uw streven,
Hoe zielvol, hoe trouw.
Toch ligt meer verborgen,
De roeping der vrouw.

—
Mijn grootst genot op aarde,
Want ach, dat vreeslijk sloven,
Dat werken zonder rust,
Ontreemt mij al mijn vreugde,
Mijn frische levenslust.

2de Beeld: Jeanne d'Arc

Te kronen mijn koning,
Ja, door mijn hand,
Te redden mijn volk,
Te redden mijn land.

—
Te krijgen en te strijden,
Te strijden als een held.
Dat is mijn doel, mijn streven,
Mijn heerlijk arbeidsveld

Solo

Hoe schoon ook uw streven,
Hoe dapper en trouw.
Ze is stiller en grooter,
De roeping der vrouw.

3de Beeld: Sappho

En steeds voor der wereld genietingen blind,
Hoorde dan naar uw fluisteren, o Muse, uw kind.
Op adelaarsvleugelen, heb ik immer gezweefd,
Thans drukken mij lauweren het gloeiende hoofd.
Maar Sappho bleef eenzaam, verlaten, beroofd.
Bedrieglijke Muse, wat biedt gij uw kind.
Dat nergens op aarde, de liefde meer vindt?

Solo

Hoe schoon ook uw streven,
Hoe zielvol, hoe trouw.
Toch ligt meer verborgen,
De roeping der vrouw.

4de Beeld: Asschepoetster

Als 't werk is afgelopen,
Dan durf ik zonder schromen,
Dan mag ik naar lusten,
Van al wat schoon is droomen,
Te mijmeren, te peinzen,
Bij 't hoekje van den haard.

2nd Image: Joan of Arc

To crown my king,
Yes, by my hand,
To save my people,
To save my country.

—
To get and to fight,
To fight like a hero.
That's my goal, my aspiration,
My wonderful field of work

Solo

No matter how beautiful your endeavor,
How brave and faithful.
She is quieter and bigger,
The calling of the woman.

3rd Image: Sappho

And ever blind to the world's delights,
Hear then thy whisper, O Muse, thy child.
On eagle's wings, I have ever soared,
Now laurels press my glowing head.
But Sappho remained lonely, abandoned, bereft.
Deceitful Muse, what do you offer thy child.
That nowhere on earth can find love anymore?

Solo

No matter how beautiful your endeavor,
How soulful, how faithful.
Yet more lies hidden,
The calling of the woman.

4th Image: Cinderella

When the work is done,
Then I dare without hesitation,
Then I may as I please
To dream of all that is beautiful,
To muse, to ponder,
At the corner of the hearth.

Solo.
Hoe schoon ook uw streven.
Hoe needrig en trouw.
Ze is meer verheven,
De roeping der vrouw.

5de beeld:

De Bruid.

Niét gesloten buiten 't leven,
Niét vervuld van heldendaan.
Niét van dichtersoem omgeven,
Niét met arbeid zwaar belaan.
Elken droeven traan te drogen,
Met een teedre zachte hand,
Kleine vreugde te verhoogen,
Zacht te leiden met verstand.

Knielend aan des Bruigomszijde,
't Hart vervuld van liefde en trouw.
Stil vereend in vreugd en lijden,
Is het beeld der ware vrouw.
Poëzie en lust te kweken,
Tot wat heilig is en goed.
Wat van d'idealen spreken,
En het hart bezielen moet.

Nedrig zonder praal vertooning,
Heerschend door de liefde alleen.
't Licht te zijn der stille woning,
En het bloempje op zijn schreen.
Dit, o Bruid! dit was uw keuze,
Dit, Uw roeping op deez'aard!
O! gezegend, is uw keuze,
En gezegend, is uw haard.

Dat is mijn grootst geluk,
Mijn grootst genot op aard,
Want ach, dat vreeselijk sloven,
Dat werken zonder rust,
Ontneemt mij al mijn vreugde,
Mijn frische levenslust.

Solo

Hoe schoon ook uw streven.
Hoe needrig en trouw.
Ze is meer verheven,
De roeping der vrouw

5de Beeld: De Bruid

Niét gesloten buiten 't leven,
Niét vervuld van heldendaan.
Niét van dichtersoem omgeven,
Niét met arbeid zwaar belaan.

Knielend aan des Bruigomszijde
't Hart vervuld van liefde en trouw.
Stil vereend in vreugd en lijden,
Is het beeld der ware vrouw

Nedrig zonder praal vertooning,
Heerschend door de liefde alleen.
't Licht te zijn der stille woning,
En het bloempje op zijn schreen.

Elken droeven traan te drogen,
Met een teedre zachte hand,
Kleine vreugde te verhoogen,
Zacht te leiden met verstand.

Poëzie en lust te kweken,
Tot wat heilig is en goed.
Wat van d'idealen spreken,
En het hart bezielen moet.

Dit, o Bruid! Dit was uw keuze,
Dit, Uw roeping op deez'aard!
O! gezegend, is uw keuze,
En gezegend, is uw haard.

That is my greatest happiness,
My greatest pleasure on earth,
For ah, that dreadful toil,
That work without rest,
Takes all my joy away from me,
My fresh zest for life.

Solo

No matter how clean your endeavor.
How humble and faithful.
She is more exalted,
The Calling of Women

5th Image: The Bride

Not closed off from life,
Not filled with heroic deeds.
Not surrounded by poetic fame,
Not heavily loaded with work.

Kneeling at the Bridegroom's side
The heart is filled with love and faithfulness.
Silently united in joy and suffering,
Is the image of the true woman

Humble without a display of splendor,
Ruling by love alone.
To be the light of the silent abode,
And the flower on his steps.

To dry every sad tear,
With a tender soft hand,
Little joy to increase,
To lead gently with sense.

To cultivate poetry and lust,
To what is holy and good.
What speaks of the ideals,
And must inspire the heart.

This, O Bride! This was your motto,
This, Your calling on this earth!
O! blessed, is your choice,
And blessed is thy hearth.

17 Dec. 1907.
Kasteel
Helmond.

Lieve Jeanne.

Wat was ik blij
toen ik van daag om 12 uur
thuis kwam en moeder mij
vertelde, dat jij hier komt
logeren ik vind het in
een woord heerlijk, zul je
in ieder geval niet later
komen als den 30^{en} vind
het zo ogerelij ik kan het
je niet half zeggen.
Donderdag den 2^{en} Januari

is hier in Helmond gimnas-
tigue uitvoering dat komt
mooi uit als jij er bent, het
is van mijn vriendinnetjes
die op de H. B. S. zijn. -
Zondag ben ik te Helvoort
gewest wij kwamen heel
onvoorwacht wij waren al
in den gang en nog had
niemand ons gezien.
Vindt je het niet heerlijk
voor Loekie dat zij in haar

ereamen geslaagt is zij heeft
met Suus nog bij jullie ge-
logeert he? Reintje komt
met de kerstvacantie ook
in Helmond logeren, dat zal
echt gezellig zijn, weet je
nog dat ik in mijn vorige
brief schreef dat ik het zo
leuk zou vinden dat je eens
zou komen logeren, toen
had ik geen minste idee dat
het al zo gauw zou zijn
wat zullen wij en pret
hebben. - Nu lieve Jeanne

na de groeten van en van
allen geloof me steeds je je
zo liefhebberde:

Emelietje W. v. H.

Brief van Emelie aan haar vriendin Jeanne, 17 december 1907

Letter from Emelie to her friend Jeanne, December 17, 1907

December 17, 1907 Helmond Castle

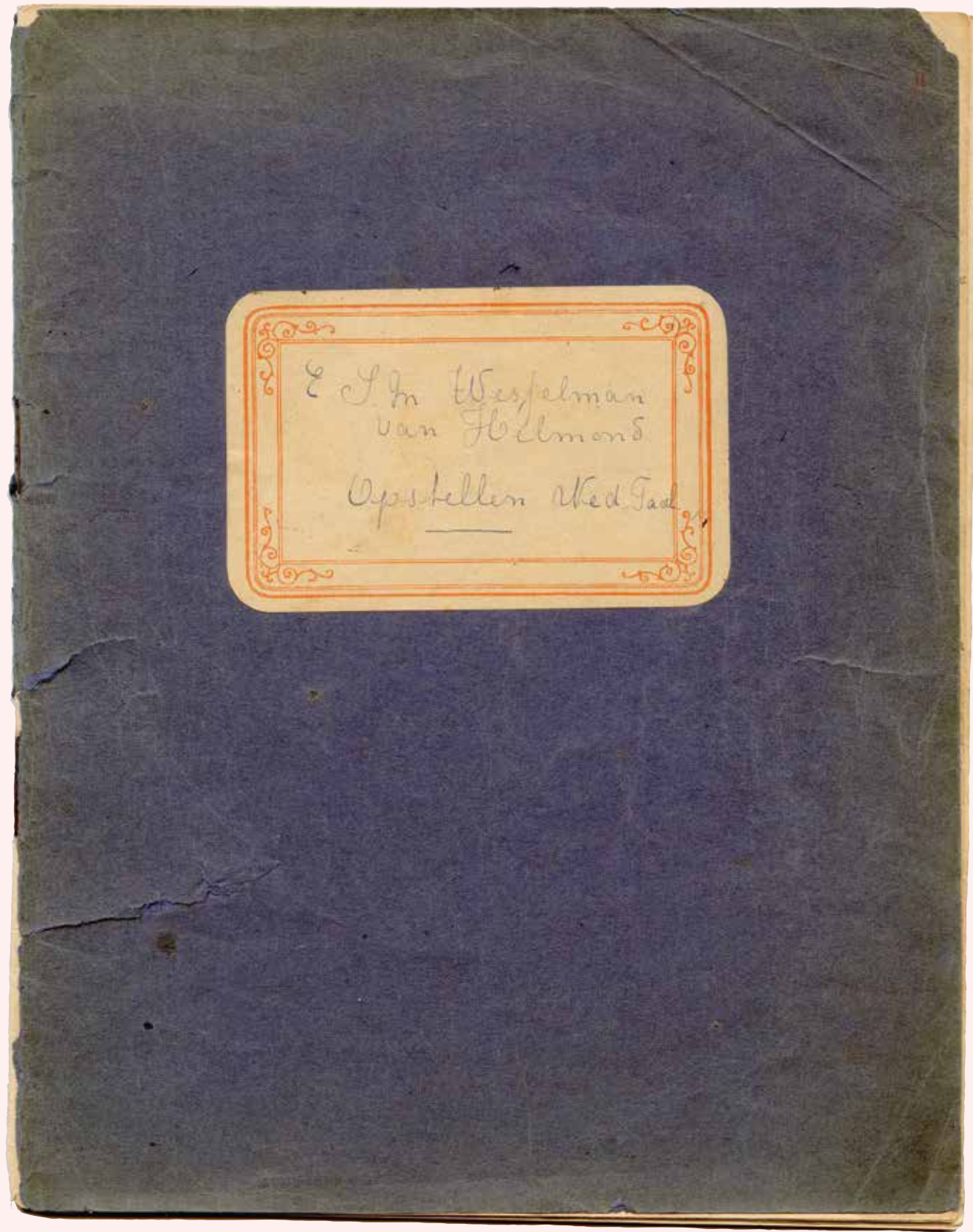
Dear Jeanne,

When I came home today, I was so happy when mother told me that you are coming to stay here, it is in one word wonderful, you won't come later than the 30th I think it's so nice I can't even tell you how nice. Thursday the 2nd of January there is a gymnastique performance in Helmond, that's nice when you're here, it's from my girlfriends who attend the H.B.S.. I went to Helvoort on Sunday, we came very unexpectedly, we were already in the corridor and

no one had seen us yet. Don't you think it's wonderful for Loekie that she passed her exam, together with Suus she stayed with you, right? Reintje is also coming to stay in Helmond during the Christmas holidays, that will be really nice. do you remember that I wrote in my previous letter that I would love it so much that you would come and stay, then I had no idea that it was already like this soon we'll have lots of fun.

Now dear Jeanne, after greetings from and to all, always believe in your so loving Emelietje W. van H.

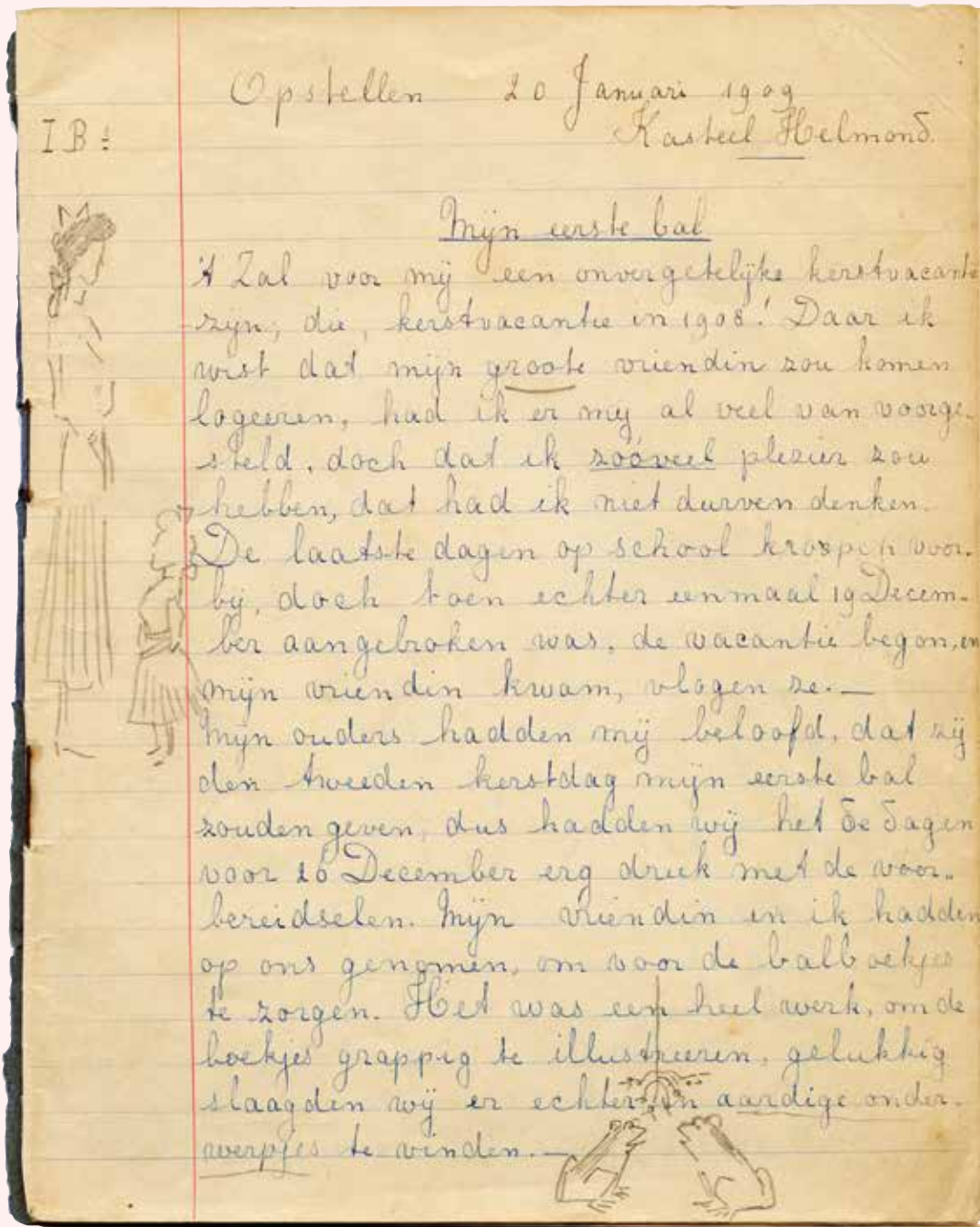
E. J. M. Wesselman
van Helmond
Opstellen Med. Fac.

Opstellen
Emelie Wesselman
van Helmond
1909 - 1911

Essays
Emelie Wesselman
van Helmond
1909 - 1911

Essay assignments

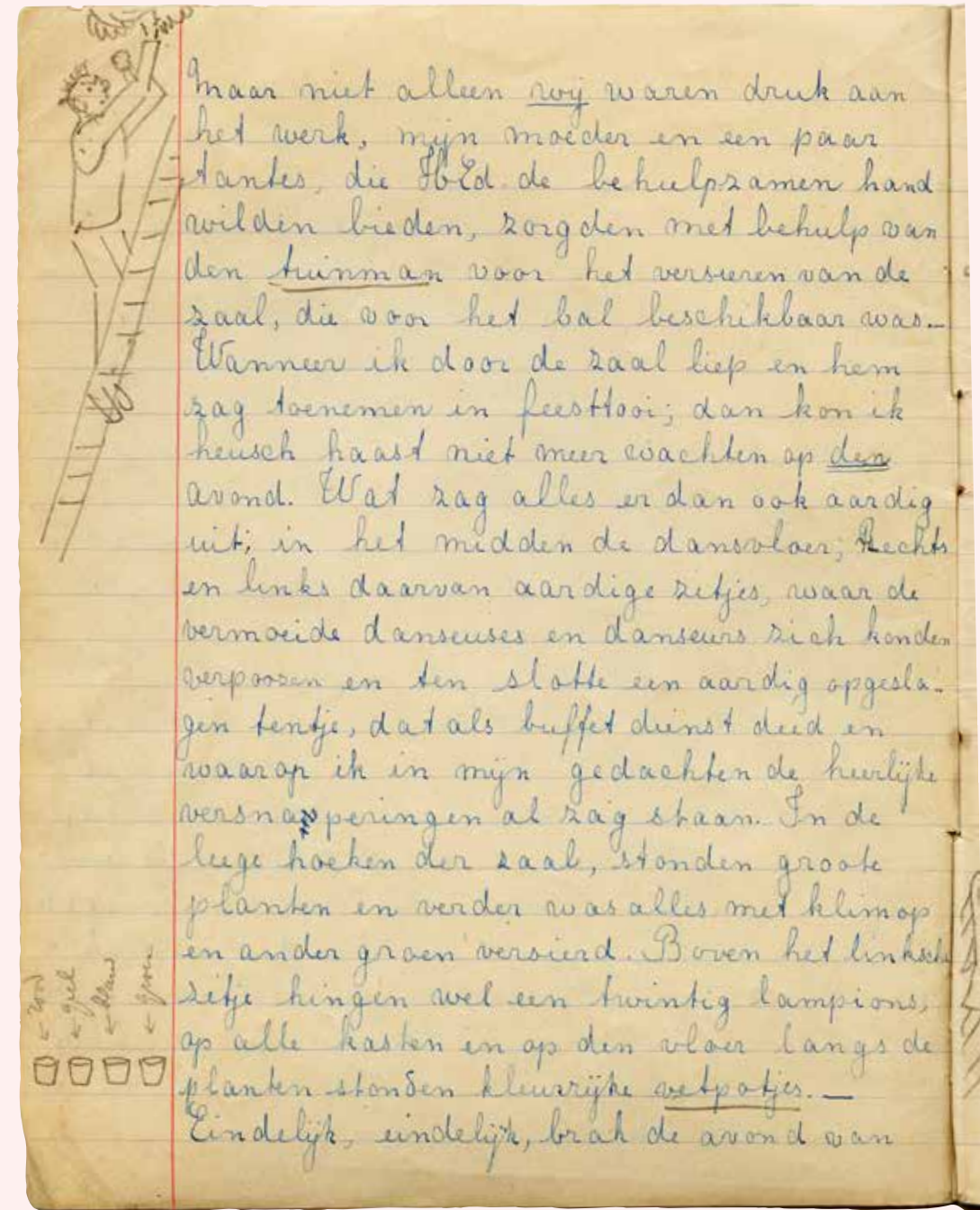
January 20th, 1909
Helmond Castle

December arrived, the vacation started, and my friend came, time flew by.

My first ball

It will be an unforgettable Christmas holiday for me; this Christmas vacation in 1908! Since I knew that my best friend would come to stay with me, I had already thought a lot about it, but I would not have dared to imagine that I would have so much fun. The last days at school passed so slowly, but once the 19th of

My parents had promised me that they would give my first ball on Boxing Day, so we were very busy preparing the days before December the 26th. My friend and I had taken it upon ourselves to take care of the ball booklets. It was a lot of work to illustrate the booklets in a funny way, luckily, we managed to find nice little subjects.

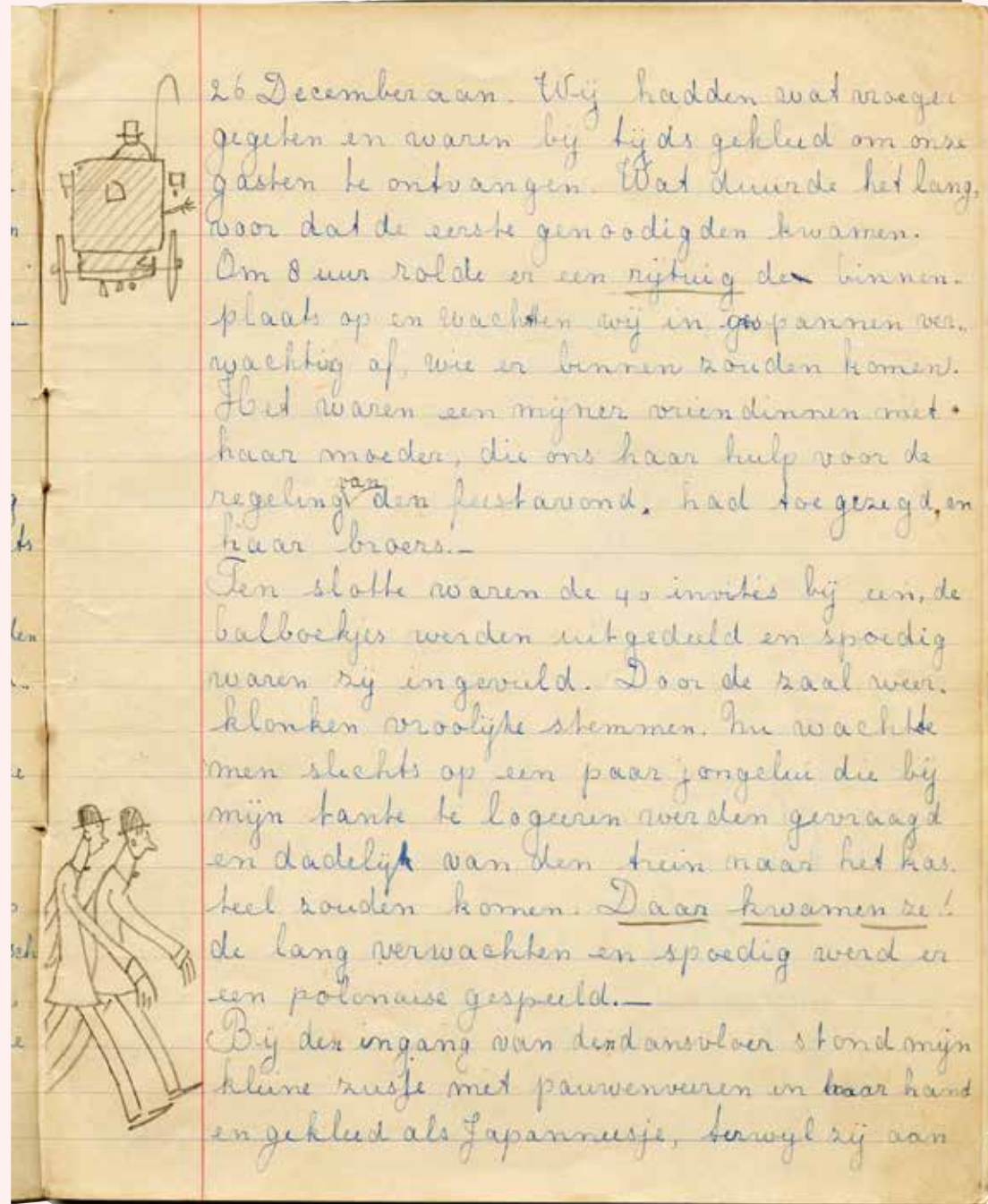
But we were not the only ones who were very busy, my mother and a couple of aunts, who wanted to lend H. No. a helping hand, took care, together with the help of the gardener, of the decoration of the room that was available for the ball.

When I passed through the room and saw it rise in its festive adornment I could hardly wait for the evening. Everything looked so nice; in the middle of the room the dance floor; to the right and left of it nice seats, where the dancers could relax and last but not least

a nicely set up tent, which served as a buffet, where I could already see in my mind, the delicious refreshments being presented. In the empty corners of the room were large plants, and everything else was decorated with ivy and other greenery. About twenty lanterns hung above the left seat, colorful fairy lamps were placed on all the cupboards and on the floor next to the plants.

Finally, finally, the evening of December the 26th arrived. We had dinner a little earlier and were dressed in time to receive our guests.

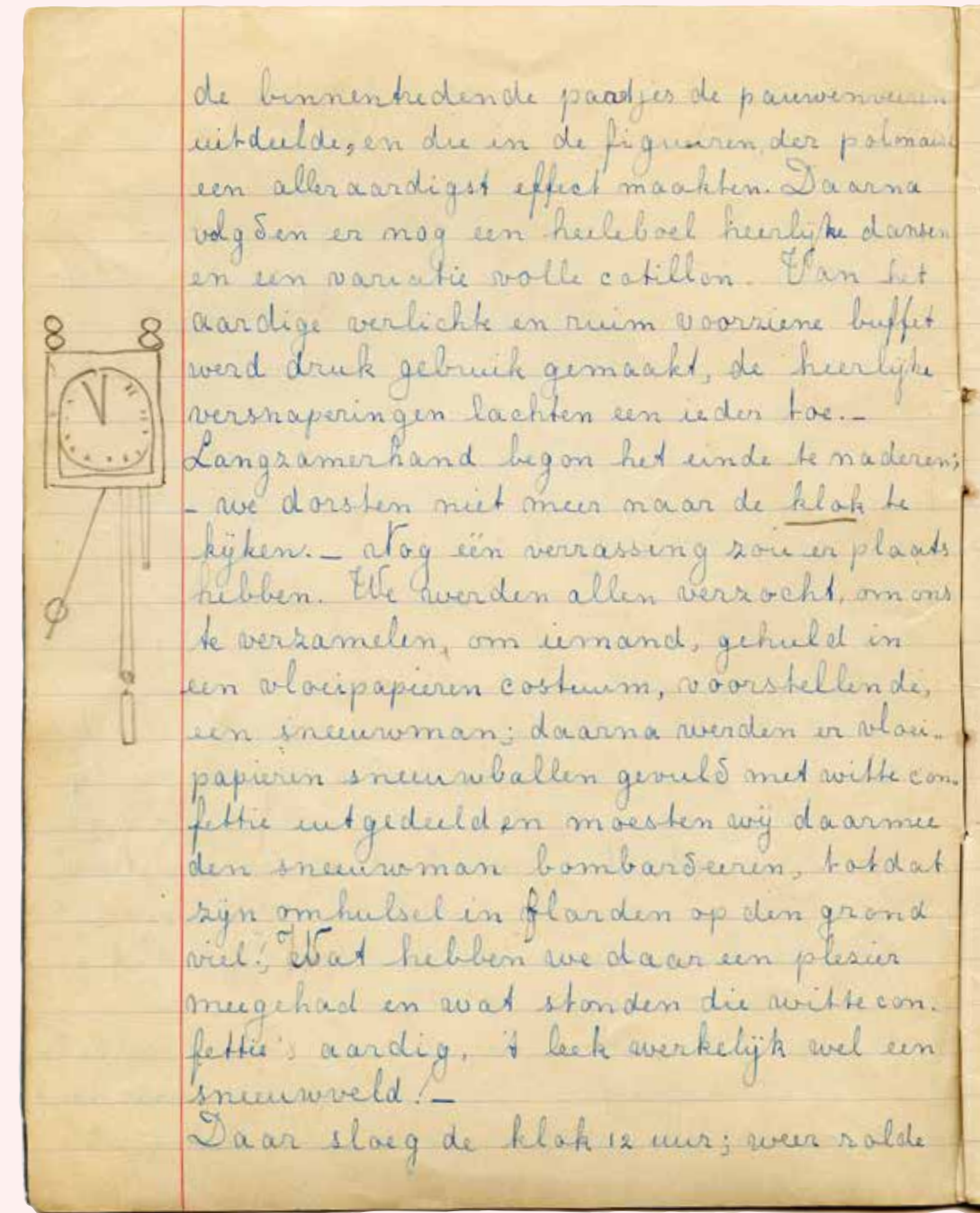

It took so long for the first invitees to arrive. At eight o'clock a carriage rolled into the courtyard and we waited in anticipation to see who would come in. It was one of my friends with her mother, who had promised us her help with the organization of the party, and her brothers.

Finally, the 40 invitees gathered together, the ball booklets were distributed and soon all the pages were filled with names. Cheerful

voices echoed through the room. Now they awaited only a few young men who my aunt asked to stay with her and who would come from the train, immediately to the castle. There they were! The long awaited and soon a polonaise was played.

At the entrance of the dance floor, my little sister, dressed as a Japanese girl, stood with peacock feathers in her hand, handing out the peacock feathers to the entering couples, which gave the

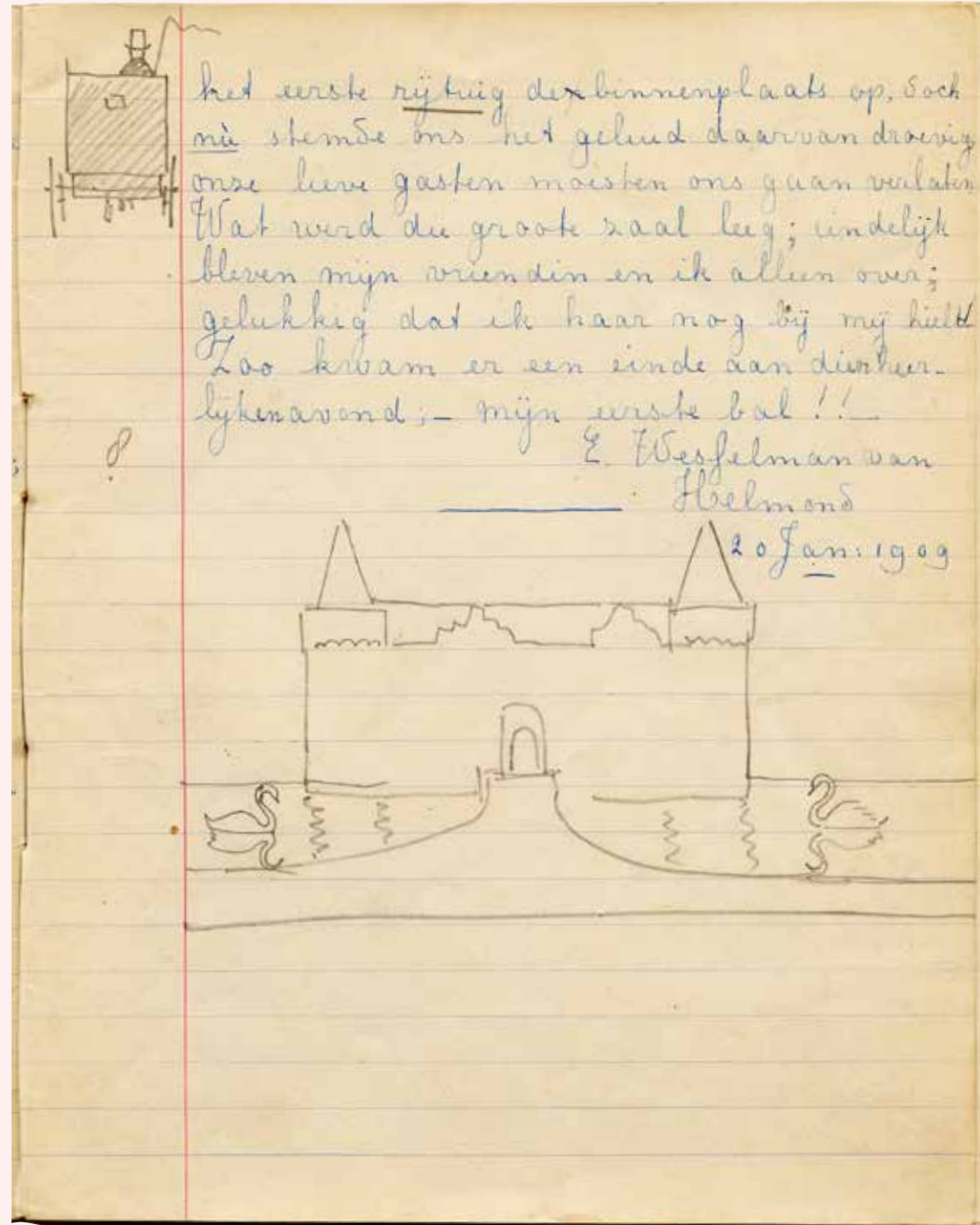
polonaise, while dancing, a most charming effect. After that a lot of wonderful dances and a variation full of cotillon followed. The nicely illuminated and well-stocked buffet was used extensively, the delicious refreshments smiled at everyone.

Gradually the end came near - we did not dare to look at the clock anymore. One more surprise was to take place. We were all requested to assemble around someone, draped in a tissue paper

suit, representing a snowman; then blotting-paper snowballs filled with white confetti were distributed and we had to bombard the snowman with them, until his wrapping fell to shreds on the floor! We had so much fun there and those white confetti looked so nice, it really did look like a snowfield!

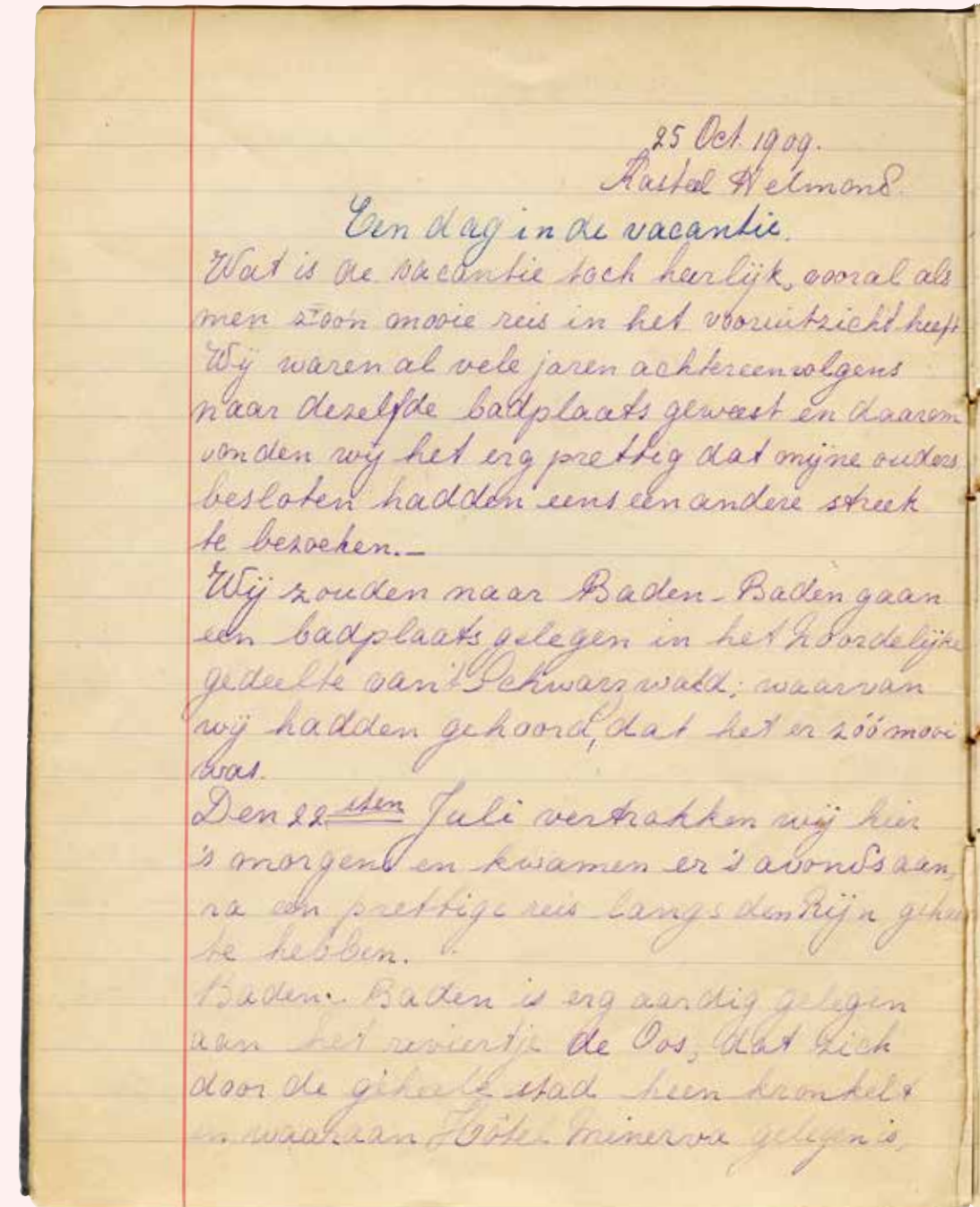
Then the clock struck 12 o'clock; again, the first carriage rolled into the courtyard, but now the sound of it made us sad because our

dear guests had to leave us.
 How empty that great room became; finally, my friend and I were left alone; I was happy I still had her with me.
 Thus, ended that glorious evening; - my first ball!!_

E. Wesselman van Helmond
 January 20, 1909

25 Oct. 1909
 Helmond Castle
 A day during the holiday
 How wonderful the holiday is, especially when you have such a beautiful journey ahead of you.
 We had been to the same seaside resort for many consecutive years, so we were very pleased that my parents had decided to visit a different region.
 We would go to Baden-Baden, a seaside resort located in the northern part of the Schwarzwald; which we had heard was so beautiful.
 On the 22nd of July we left here in the morning and arrived there in the evening, after a pleasant journey along the Rhine.

waar, wij zouden gaan logeren.
 Door het Schwarzwald maakten wij
 prachtige rij toeren en wandelingen.
 Eens redden wij 's avonds om half 8
 wij om 11 de IJburg te gaan suppen,
 om 8 uur te komen wij er aan. Toen
 wij zaten te wachten op ons souper,
 werd er geklopt en kwam er een offi-
 cier binnen met eenige manschappen
 (zij waren op nachtmansoeuvres) die
 ons vroegen of zij van uit onze zit-
 plaats een loeklicht over het
 Rijndal mochten doen schijnen.
 Wij gaven onze toestemming en za-
 gen toen een zeer interessant schouw-
 spel. Na afloop van ons souper ma-
 men wij afscheid van den officier en
 reden naar Baden-Baden terug.
 Niet alleen was de natuur er prachtig,
 maar ook op het gebied van muziek.
 konden wij daar veel genieten; bijna
 iedere avond brachten we in het
 Kurhaus door waar we heel (en soie
 concerten hoorden, en in de Kurgarten

Baden-Baden is very nicely situated on the river Oos, which
 meanders through the town and Hotel Minerva is situated next to it,
 where we would be staying.
 We did beautiful driving tours and walks through the Black Forest.
 One time we drove away from IJburg at half past 7 in the evening to
 have supper, at 8 o'clock we arrived. While we were waiting for our
 supper, there was a knock and an officer came in with some men

(they were on night maneuvers) who asked us if they might shine
 their searchlight over the Rhine valley from our seats.
 We gave our consent and then saw a very interesting spectacle.
 After supper we said farewell to the officer and drove back to
 Baden-Baden.
 Not only was the nature beautiful there, but we could also enjoy a
 lot in terms of music; almost every evening we spent at the Kurhaus

werd zondagsavonds ^{afgestoken} prachtig verlicht
 en bij afscheiding werd afgevoerd geluk
 minaat.
 Over ons heerlijk verblijf te Baden-Baden
 zou ik nog veel kunnen vertellen, maar
 zal liever nog een korte beschrijving van
 den vlem mak terug reis naar Wiesbaden.
 Wie bezochten daar een paar nieces,
 die ons in korten tijd nog enkele
 verenswaardigheden van W. lieten
 zien, o. a. de tentoonstelling waar we
 moeis veel mooi s. dagen, maar vooral dat
 pret hadt den in de Montagne Russe.
 Het "Senegalese Dorf" was zeer merk-
 waardig, de negerjes hielden zich
 bezig met allerlei handwerk,
 o. a. met het vervaardigen van zilveren
 ringetjes, waarvan mijn zusje en ik er
 een ter gedachtenis hebben medegens-
 men.
 Maar al te spoedig waren de heerlijke
 dagen in Wiesbaden voorbij en moes-
 ten wij afscheid nemen van onze nieces
 is om de terug reis naar Helmond

where we would hear beautiful concerts, and in the Kurgarten on
 Sunday evenings fireworks were lit. And on and off it was nicely
 illuminated.
 I could tell a lot about our wonderful stay in Baden-Baden, but prefer-
 ably will provide a brief description of our journey to Wiesbaden.
 We visited a few nieces there, who in a short time showed us some
 of W.'s sightseings, including the exhibition where we saw a lot

of beautiful things, but especially had fun in the Montagne Russe.
 The 'Senegalese Dorf' was very remarkable, the little negroes were
 engaged in all kinds of manual labor, including the manufacturing of
 silver rings, of which my sister and I took one with us as a memento.
 All too soon the wonderful days in Wiesbaden were over and we
 had to say goodbye to our nieces to return to Helmond, where we
 arrived pleased about our outing.

De onvernemen, waar we volstaan over
't ruststapje van kwamen
25. Oct. 1909.

En brief. 7 Feb. 1910.

Beste
Een, met een enkel woordje wilde ik je komen vragen, hoe het met de gezondheid van je ouders en andere familieleden gaat. Wit naam van vader en moeder kom ik je vragen of je er lust in zou hebben de vakantie dagen bij ons door te brengen. O' de streken zijn hier zoo mooi, zoo als je me wel eens gezegd hebt, houdt je veel van wandelen, nu daar kun je hier volop van genieten. Als je mag komen, zullen wij een groote buitenpartij geven.
Wij gaan dan met het rijtuig naar de Stiphoutsche hei, dat is een heilige gelegenheid voor partijen. De hei is daar met dennen begroeit en hier en daar

wintt men vennen. Dat zijn werkelijk schiederachtige plekken.
We gaan natuurlijk met een heel clubje want hoe meer schied, hoe meer vreugd.
Je kunt er heerlijk roovertje spelen, de hei biedt er een mooie gelegenheid voor aan door de vele heuvels. En als we dan moete gespeeld zijn, vlijden we ons meer op een schaduwrijk plekje, waar vader en moeder ons opwachten, met allerlei versnaperingen. Zijn we na een poosje verkocht, dan vermaken we ons met allerlei spelletjes tot dat het rijtuig ons weer komt halen.
't Avonds zitten we meestal met ons huiselijk kringetje op de veranda.
Dat is een heel gezellig uur, iedereen heeft dan iets te vertellen over des afgelopen dag.
Als gunstig antwoord hopen de, blijf ik na de groeten van en aan allen ver-
zoekt te hebben je je toegesegene.
Emelie.

A letter

Dear.....

Just, with a single word I wanted to ask you, how is the health of your parents and other family members. In the name of father and mother, I'm asking you if you would like to spend the holiday with us. Oh' the regions are so beautiful here; so, like you've once told me,

7 Feb. 1910

you like walking a lot, now you can enjoy that here to the fullest. If you can come, we'll give a big outdoor party.
Then we will go with the carriage to the 'Stiphoutsche Hei', which is a wonderful setting for parties. The moors are full with pines and here and there one can find ponds. That are really picturesque spots.
Of course, we go with a whole bunch, because the more the merrier.

You can enjoy playing robbery, the heather offers a great opportunity for it because of the many hills. And when we're tired of playing, we settle down in a shady spot, where father and mother are waiting for us, with all kinds of refreshments.
When we are refreshed after a while, we will amuse ourselves with all kinds of games until the carriage comes for us again.

In the evenings we usually sit on the porch in our own little domestic circle.
That's such a pleasant hour, because everyone has something to tell about the past day.
Hoping for a favorable answer, after having asked to pass my regards to and from everyone, I remain yours truly.
Emelie.

7 October 1910.

Een bootochtje.

Morgens toen wij opstonden was het prachtig weer. Wij hadden het niet beter kunnen hebben voor ons bootochtje, dat op dien dag bepaald was. Het was na het ontbijt gingen wij allen aan 't in orde maken van de proviand, want wij zouden tot 6 uur eindelijk veel handen maken licht werk, dus waren de mandjes spoedig klaar. Daarna togen wij op weg naar het boot en staken om 10 uur van wal. 't Was heerlijk op 't water, de golfjes kabbelden om het bootje. Er heerscht een vrolijke stemming, wij waren alle zes bijzonder opgewekt. Er was een gezellig motorbootje op het dek noodgedenbankjes je tot zitten liet, het kajuitje was allerdoordigst ingericht, doch natuurlijk verkoren wij met het mooie weer buiten te blijven. De reis zou zijn van Culemborg naar Gorkum en terug. De tijd ging al pratende voorbij, en vóór wij het lijf wisten, lagen wij voor de eerste sluis van het Merwede kanaal. Toen gingen wij koffie

drinken. Om twee uur kwamen wij in Gorkum aan. Wij wandelden er echt vrij zonder hoed of mantel rond, en sloegen nog wat tartaars in. Een paarje later ~~kwamen~~ wij nog een eindje de Waal op, van waar wij ^{het} slot Loevestein zagen. Om 6 uur lagen wij weer voor de eerste sluis, wij hadden ons dus heerlijk in den tijd vergist. Aan iedere sluis ^{hadden} wij een uur sponthoud, zodat het elf uur was toen wij weer op het open water van de dek waren. Mijn neef, die stuurman was, durfde niet verder te varen, daar het zoo ontbarend donker was. Wij besloten, toen maar tegen een ander schip aan te gaan liggen, want het een beetje lichter zou worden. Het was heerlijk weer en een prachtige sterrenhemel. De andere schepen, die op de dek lagen, hadden even als wij allerlei kleuren van licht aan. Eerst maakten wij nog wat plezier, maar ieder werd langzamerhand moe, zodat wij ons zoo goed en zoo kwaad als het ging ter ruste begaven. Om half vier begon het een beetje lichter te worden. In het schip naast

October 7, 1910

A little boat trip

When we got up in the morning the weather was beautiful. We couldn't have had better luck for our boat trip, which was scheduled for that day, and soon after breakfast we all set out to get our provisions in order, for we would be out until 6 o'clock. Many hands make light work, so the little baskets were ready in an

instant. Then we set out for the boat and set off at 10 o'clock. It was wonderful on the water the waves were rippling around the boat. There was a cheerful atmosphere, the six of us were all very joyful. It was a nice motorboat. On the deck benches looked very inviting to sit on, the little cabin was decorated very charmingly but of course we chose to stay outside where the weather was lovely. The journey would be from Culemborg to Gorkum and back. Time

passed while talking, and before we knew it, we were in front of the first lock of the Merwede Canal. Then we went for coffee. At two o'clock we arrived in Gorkum. We really walked around freely without hats and cloaks, and bought some tartlets. A while later we sailed a little further up the Waal, from where we saw the Loevestein Castle. At 6 p.m. we were back at the first lock we miscalculated the time so badly. We had an hour's delay at each lock, so it was

eleven o'clock when we were back on the open waters of the Lek. My cousin, who was a helmsman, did not dare to sail further, as it was so terribly dark. We then decided to moor down against another ship, until it would get a little lighter. The weather was great and it was a beautiful starry night. The other ships, which were berthed on the Lek, had all kinds of colors of light on just like us. At first, we had a little fun, but everyone gradually got tired, so we tried to get

bevoegde ons liep een wekker af; niet het minst
 bewust zijn de wat het was, sliepen wij
 maar weer bloot. Een vreselijk klompengellets
 deed ons ontwaken. Het was de stuurman
 die opstond om het vuur aan te
 leggen. Een groote bel werd geluid om de
 bemanning van de schepen, die op de vaart
 lagen, te wekken. Ook wij maakten aan-
 stalten om verder te gaan. De boot
 zette zich in beweging. ~~Om~~ ^{Om} half vijf
 kwamen wij in Culemborg terug. De
 menschen aan de haven, hadden er niets
 van begrepen, dat wij den vorigen avond
 niet waren terug gekomen. - Toen wij
 thuis kwamen ginder, ^{wij een paar dagen bij de} ~~niemand~~ had
 er echter veel tijd in om op dit ongewone
 uur te gaan slapen.

some sleep. At half past three it started to get a little lighter. In the
 ship next to us an alarm went off; not in the least aware of what it
 was, we fell asleep again. An awful sound of clogs sloshing woke us
 up. It was the helmsman who got up to start the fire. A great bell was
 rung to wake the crews of the ships that were in the canal. We were
 also ready to move on. The boat started moving. At half past four we
 returned to Culemborg. The people of the harbor, didn't understand

why we didn't return the previous night. When we got home, we
 went to bed for a while. However, no one was in the mood to go to
 sleep at this unusual hour.

Familieportret op de binnenplaats van Kasteel Helmond, 1910
 Family portrait in the courtyard of Helmond Castle, 1910

Kasteel Helmond

30 Januari 11.

Thans en Voorheen.

Het is Beurstijd en in de voornaamste straten van Amsterdam is het verbaasend druk. Juustchen al het publiek, dat zich op den Dam beweegt, beweegt zich ook iemand in ouderwetse kleeding, die aller aandacht trekt, die angstig rondkijkt en overal voor stil staat. - Later wij hem eens volgen. "Ho! Mijnheer ga eens op zij!" "He, wat is dat nu, wat loopt die jonge raar, zou hij sieke voeten hebben, dat hij er kolletjes onder heeft?" maar hij loopt nog harder dan een gesunde mensch. - Toek! toek! toek! Een rijtuig zonder paard, wat is dat nu weer. Verschrikt gaat hij op zij. Want o, we, daar komt van zelf weer iets aan rollen; het is een elektrische tram, wordt hem gezegd. Die drukte kan hij zich niet voor-

sch

Helmond Castle

30 January, 1911

Nowadays and Before

It's Trading time and the main streets of Amsterdam are surprisingly busy. In the crowd that is moving on the Dam, there is also someone in old-fashioned clothes, who attracts everyone's attention, who looks around anxiously and stands still in front of everything. Let's follow him. O! Sir step aside!! Hey, what is that, that boy has an odd

way of walking, are his feet sick, that he has wheels underneath his feet?

But he runs even faster than a healthy person. Still! However! However! a carriage without a horse, what is that again. Startled, he moves aside. Because oh, my, yet another thing is rolling by on its own; it is an electric tram, so he is told.

He cannot imagine the hustle and bustle of all those people.

? stellen, van al die menschen. Wat was het vroeger toch veel rustiger, toen men zich met de diligence of trekschuit verplaatste. - Dat gewoel en al dat leven om hem heen maakt hem angstig en daarom stapt hij het eerste, het beste Hotel binnen, om wat in uit te rusten. Versanderd laat hij zijn blikken rondgaan, en ziet wat er voor veranderdgen in de laatste eeuw gekomen zijn. Hier is het ook niet zoo rustig meer als vroeger. En zoo in gedachten versinken, ontalicht hij de woelige menigte om eens rustig buiten de stad te zijn. Vermijft hij daar loopt te persen over den voortgang die een eeuw kan te weeg brengen, door toepassing van stoom en electriciteit, wordt hij eens klaps in zijn overdenking gesloot door een geras boven zijn hoofd. Wat is dat nu weer, het lijkt wel een

How much quieter it used to be when people moved around with the stagecoach or tow barge! That bustle and all that life around him frightens him and that's why he steps into the very first best hotel to rest a bit. In amazement he looks around and realizes the many changes that occurred the last century. Even here it is not as quiet as it used to be. And thus, lost in thought, he flees from the tumultuous crowd to rest quietly outside the city. While he ponders

over the progress a century may bring due to the application of steam and electricity, his thoughts are suddenly interrupted by a roaring sound above him. What is that, it looks like a bird of prey; but no, he hears the people behind him saying that this is a flying machine. I wouldn't risk my life in such a thing. He can't stop looking at it and he is afraid it will fall on his head and crush him. It suddenly comes to his mind, everything he had seen that day

roofooyel; maar toen hij hoort
de menschen achter zich zeggen
dat het een vliegmaschine is. In
soo'n ding zou ik mijn leven toch
niet wagen. — Hij kan er niet ge-
noeg naar kijken en is bang dat
dat het op zijn hoofd zal vallen
en hem zal verbrijzelen.
Daar schiet hem ineens te binnen,
alles wat hij dien dag gezien voor
wonderlijks gezien had, onmogelijke
kleding, enorme reclames en andere
eigen aardigheden. — Het wordt hem
te machtig, zijn krachten begeven
hem, hij zakt in en is weer
dood; nu kan hij kalm in zijn
graf rusten van alle vermoei-
nissen van den dag en alle nieuwe
indrukken overdenken. —
Feb. '11.
E. Wesselman van Helmond

6/7

was miraculous, impossible clothes, huge advertisements and other
oddities. It becomes too overwhelming for him, his strength fails
him, he collapses and is dead again; now he can rest calmly in his
grave from all the fatigues of the day and think about all the new
impressions.

Feb '11
E. Wesselman van Helmond

Emelie op kostschool in Weggis, Zwitserland, 1914
Emelie at boarding school in Weggis, Switzerland, 1914

1918

Van 24 Juni tot 12 Juli was ik met Paul in de ziekenverpleging, te Amsterdam. Dat waren de laatste gelukkige dagen die ik met mijn onvergetelijken Paul doorbacht.

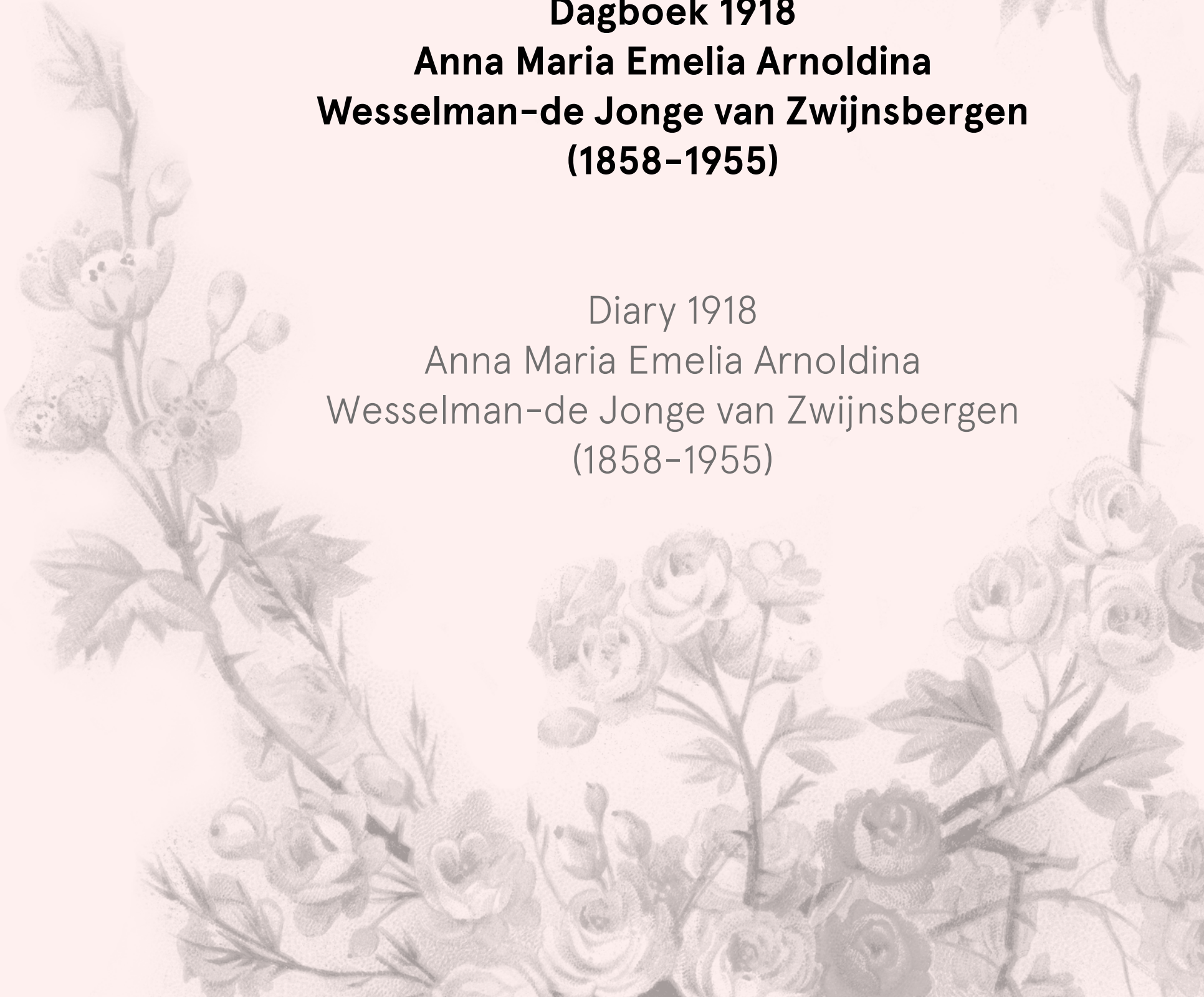
Dok. P. van Velle tot Sincloren

Paul en ik zijn maandag 24 Juni naar Amsterdam gekomen, wij moesten in Sincloren overstappen, en ieder was een beulproom. Paul reed in een ziekenwagentje van den eenen heij naar den anderen. Daniel ging met ons mede. Huelken een heel goede reis, Keizer kwam in den Bosch nog een goeden dag zeggen. In Amsterdam.

Dagboek 1918
Anna Maria Emelia Arnoldina
Wesselman-de Jonge van Zwijnsbergen
(1858-1955)

Diary 1918
Anna Maria Emelia Arnoldina
Wesselman-de Jonge van Zwijnsbergen
(1858-1955)

25 mei 1918 Carel en ik gegeten te Heeze, heel gezellig onder elkaar. Met de voiture gereden.

dinsdag 2 juli 1918 Betsy en ik afscheidvisites gemaakt in Haarlem en Bloemendaal voor dat Betsy de school verliet. Civiel Carel gezelschap komen houden in het ziekenhuis.

zondag 7 juli 1918 Betsy van den trein afgehaald. Carel in die tusschentijd een brief geschreven aan Loes. ’s Middags bezoek gehad van Karel van Hardenbroek en Sluijterman van Loo en ’s morgens Lex Matthijsen. De laatste dag dat Carel gekleed en opgezeten heeft.

maandag 8 juli 1918 Is mijnheer Frans Jurgens Carel nog komen bezoeken voor de operatie.

1918

Van 24 juni tot 12 juli was ik met Carel in de ziekenverpleeging te Amsterdam. Dat waren de laatste gelukkige dagen die ik met mijn onvergetelijken Carel doorbracht.

Carel en ik zijn maandag 24 juni naar Amsterdam gegaan. Wij moesten in Eindhoven overstappen. Een ieder was even behulpzaam. Carel reed in een ziekenwagentje van den eenen trein naar den anderen. Emiel ging met ons mede * [marge]: ook Peer Verhees tot Eindhoven. Hadden een heele goede reis. Teiger kwam in Den Bosch nog even goedendag zeggen. In Amsterdam aankomende was er een pleegzuster op het perron station W.P. [Weesperplein]. Carel was bijzonder wel en heeft tot 6 juli nog een goede tijd in het ziekenhuis doorgebracht, maar steeds wachtende met groot geduld en vol vertrouwen in de professes Rotgans en Van Leersum alles goed zoude gaan. Carel was al dien tijd opgewekt en heeft zich nog erg geamuseerd met het lezen van “Meneer Focus als meid alleen” van F. de Sinclair en met het nest maken en broeden van een koolduif, die zijn nest had in een boom vlak aan het raam. Carel heeft ontzettend veel bezoeken gehad. Ik was de geheelen dag bij mijn beste lieve! Carel, van ’s morgens 10 uur tot ’s avonds 10 uur. Ik at elke dag in Américan hôtél tusschen 6 en 7 uur, maar 9 juli had ik geen moed meer om daar te gaan eten, was zo in zorg dat het niet goed zou gaan met Carel en ging toen eten bij de familie Goedewagen daar Suus Baud dien dag niet te huis was.

’s Avonds voor ik weer naar Suus Baud ging (waar ik logeerde), liep ik bij Jan de Jonge aan om hem te zeggen dat ik niets gerust was over de toestand van oom Carel. Het was ellendig ik ’s nachts niet blijven mocht, dikwijls zeide Carel, wat vervelend toch gij nu niet blijven kunt. ’s Nachts had hij meestal vreeslijke pijnen, zag dan ook ontzettend op tegen de nachten.

Toen ik woensdagavond 10 juli tegen Carel zeide ik ook na bed ging, maar in de ziekenverpleeging bleef, was hij zoo gelukkig en zeide

May 25, 1918 Carel and I had dinner in Heeze, very pleasant amongst each other. We drove by car.

July 2, 1918 Betsy and I made farewell visits in Haarlem and Bloemendaal before Betsy left school. Civiel came to keep Carel company in the hospital.

July 7, 1918 Collected Betsy off the train. In the meantime, Carel wrote a letter to Loes. Karel van Hardenbroek and Sluijterman van Loo visited in the afternoon and Lex Matthijsen in the morning. The last day that Carel dressed and set up.

July 8, 1918 Mr Frans Jurgens came to visit Carel for the operation.

1918

From June 24 to July 12, I was with Carel in the hospital in Amsterdam. Those were the last happy days I spent with my unforgettable Carel.

Carel and I went to Amsterdam on Monday 24th of June. We had to change trains in Eindhoven. Everyone was equally helpful. Carel rode in an ambulance from one train to another. Emiel went with us: also Peer Verhees to Eindhoven. Had a very good trip. Teiger came to Den Bosch to say hello. Arriving in Amsterdam there was a nurse on the platform station W.P. [Weesperplein]. Carel was very well and spent a good time in the hospital until July 6, but always waiting with great patience and full of confidence in professors Rotgans and Van Leersum that everything would go well. Carel was cheerful all this time and enjoyed reading “Mr. Focus as a Maid Alone” by F. de Sinclair and with the nest building and brooding of a cabbage dove, which had its nest in a tree near the window. Carel has had many visitors. I was with my dear sweetheart all day long! Carel, from 10 a.m. to 10 p.m. I ate at the Américan hotel every day between 6 and 7 o’clock, but on the 9th of July I didn’t have the courage to go there for dinner, I was so worried that things would not go well with Carel and then went to eat at the Goedewagen family there Suus Baud was not at home that day. In the evening before I went back to Suus Baud (where I was staying), I visited Jan de Jonge to tell him that I was not at all reassured about Uncle Carel’s condition. It was wretched that I was not allowed to stay at night. Carel often said, how unfortunate that you cannot stay now. At night he usually had terrible pains, so he dreaded the nights very much. When I told Carel on Wednesday evening July 10th that I was going to bed too, but stayed in the hospital, he was so happy and then said so wholeheartedly, I love that, I’m so happy about that. Then

toen nog zoo volmondig, wat vind ik dat heerlijk, wat ben ik daar blijde om. Toen liet hij er dadelijk op volgen, Toe geeft mij nu eens te drinken.

De **6 juli** zaterdagmorgen voelde Carel zich moe, ’s middags weer wat beter.

7 juli zondagmorgen toen ik Betsy van den trein haalden, heeft Carel een brief geschreven aan Loes. Toen nog een bezoek gehad van Lex Matthijsen en ’s middags van Karel van Hardenbroek en Sluiterman van Loo. Zondagmiddag had Carel erge koorts, sliep veel. Toen heeft Karel van Hardenbroek Carel nog gezelschap gehouden tot dat ik terug was van den trein, dat ik Betske weer weg had gebracht. Karel v. H. zat te lezen toen ik terug kwam omdat Carel sliep.

8 juli is Carel geopereerd om 2½ uur, was toen heel kalm. Zeide mij dat toen nog voor hij naar de operatiekamer ging hij nu toch zoo kalm was. Na de operatie was Carel bijzonder wel en had geen koorts meer en ook ’s nachts en de volgende morgen niet. ’s Avonds van de operatie kwam prof. Van Leersum Carel bezoeken en zeide de prof, hij heel tevreden was en Carel 2% suiker had. Toen zegt Carel tegen de prof. dat vind ik heelemaal niet goed, veel te veel 2% suiker. De prof. antwoorde daarop, nu ik ben heel tevreden en daar spreken wij morgen nog wel eens over, maar nu moet U U rustig houden. Carel had een goede nacht.

9 juli Was Carel ’s morgens toen ik in het ziekenhuis kwam nog heel wel, maar tegen 11½, 12 uur kwam er weer koorts op en toen ik om 2 uur weer terug kwam, voelde Carel zich ziek en zeide tegen mij “Het is niet goed met mij”. Carel dacht ik het niet inzag. Ik was met Emélietje de stad ingegaan om boodschappen te toen om een uur of 10½, want Emélietje vertrok om één uur met den trein omdat ’s morgens alles zoo goed was. Toen Emélietje dinsdag om elf uur wegging, was vader nog zoo wel en nadat zij vader goeden dag had gezegd en reeds bij de deur was, riep Carel haar terug en zegt Emélietje luister eens, gij moet aan Peer zeggen (wat weet ik niet presies) maar het was iets over vuiken zetten en de paling visscherij.

Het was mij zoo een groote deceptie toen ik om 2 uur weer terug kwam bij Carel dat hij weer koorts had. En toen kwam er een blauwe vlak aan de hak en dat was een heel slecht teeken, een bewijs dat de ziekte stoffen door het lichaam gingen. Toen ik ’s morgens de 10 juli bij Carel kwam vroeg ik of hij goed geslapen had. Neen, zegt hij, daar zorgen ze hier wel voor, want zij zitten de geheelen tijd aan je te vrijven of verleggen. Dat moesten ze wel doen, de zusters, zij moesten die blauwe vlek vet[?] houden en vrijven; maar Carel wist niet hij die blauwe vlek had. Donderdagmorgen zegt Carel nog tegen mij, geloof jij dat ik doodga. Als Carel geen pijn had was hij heel opgewekt,

he immediately followed: Please, give me something to drink now.

July 6 Saturday morning Carel felt tired, in the afternoon a bit better.

July 7 Sunday morning when I collected Betsy off the train, Carel wrote a letter to Loes. Then had a visit from Lex Matthijsen and in the afternoon from Karel van Hardenbroek and Sluiterman van Loo. On Sunday afternoon Carel had a bad fever and slept a lot. Then Karel van Hardenbroek kept Carel company until I got back from the train, after I had seen off Betske. Karel v. H. was reading when I came back because Carel was asleep.

On **July 8**, Carel was operated at half past 2, he was very calm. Told me that before he went to the operating room that he was so calm now. After the operation, Carel was very well and had no fever anymore, neither at night nor the next morning.

The evening of the operation, Prof. Van Leersum came to visit Carel and said that he was very satisfied and that Carel had 2% sugar. Then Carel tells the prof: I don’t think that’s good at all, way too much 2% sugar. The prof. replied, now I am very satisfied and we will talk about that again tomorrow, but now you must keep calm. Carel had a good night.

July 9 In the morning when I came to the hospital, Carel was still very well, but at half past twelve, twelve o’clock the fever came again and when I came back at 2 o’clock, Carel felt sick and said to me, “All is not well with me”. Carel didn’t think I realized that. I had gone into town with Emelietje to do some shopping when at about half past 11 because Emelietje left at one o’clock by train because in the morning everything was so good. When Emelie left at eleven o’clock on Tuesday, father was still well and after she had said goodbye to father and had already reached the door, Carel called her back and said Emelietje, listen, you must say to Peer (I don’t know exactly what) but it was something about putting traps and eel fishing.

It was such a big disappointment to me when I came back to Carel at 2 o’clock that he had a fever again. And then there was a blue patch on the heel and that was a very bad sign, proof that the disease substances bacteria were going through the body. When I came to Carel on the morning of the 10th of July, I asked if he had slept well. No, he says, they will make sure of that here, because they are constantly rubbing me or moving me around. They had to do that, the nurses, they

maar heeft vreeslijk geleden bij oogenblikken en vooral 's nachts. 's Middags 10 juli zeide prof. Rotgans om de kinderen te laten komen. Toen heeft Civiel, die oom Carel kwam bezoeken, dadelijk Emélie'tje getelefoneerd om dadelijk te komen en ging Betsy in Bloemendaal halen. Betsy at mede bij tante Baud; na het eten gingen wij tesamen nog weer naar het ziekenhuis. Toen Betsy vader goeden dag kuste, had hij geen idee het Betsy was. Toen zegt de pleegzuster, Mijnheer ziet U wie dat is, dat is Uw dochter. Toen keek Carel op en zegt "Och Betsy ben jij het". Betsy had toen een nare indruk van haar vader. Carel had toen al zoo een beetje gebroken oogen. E[Emélie'tje] kwam met den laatsten trein in Amsterdam. Jan de Jonge en ik gingen haar halen. Suus en Juus en ook Emiel kwamen met haar mede. Wij brachten Emélie'tje toen bij Suus Baud, waar Betsy en Civiel ook waren.

11 Juli was Carel 's morgens erg onrustig, steeds de dekens op en af het lijf. Was toen reeds stervende. Niemand zeiden mij wat, maar ik begreep het best. Het waren de laatste oogenblikken Carel nog teekenen gaf van kennis helaas! Want toen ben ik gaan koffie drinken met Emélie'tje, Betsy, Civiel en Herman in het Pavillion Vondelspark om de drukte der stad te ontloopen. Daarna wandelde wij nog door het Vondelspark op een ieders aanraden. Toen ik weer in het ziekenhuis kwam, sliep Carel heel rustig, maar is niet meer wakker geweest; is zo rustig blijven slapen. Dat heeft geduurd tot vrijdagmorgen 12 juli tot bij 10 uur. Toen ging vadertje /van ons/ voorgoed van ons heen. Vreeslijk voor ons allen die lieve man en vader voor altijd hier te moeten missen. Maar Carel ging heen om hier een lijdend, moeilijk leven te verlaten om een heerlijk, gelukkig leven in te gaan. Het was alles Gods wil en daar moeten wij in berusten. God is wijs en goed. "Die weet wat voor ons allen het besten is." God plaagt zijn kinderen niet, het is alles liefde.

De pleegzusters die Carel hebben opgepast waren de hoofdverpleegster "Zuster Jacobson", de vaste verpleegster "Zuster Stoffel" en de nachtverpleegster "Zuster Mestdach". Bijzonder geschikte zusters, de hoofdzuster is een bijzonder lief mensch. Het was haar nooit te veel om eens iets te proberen om verzachting aan te brengen. En zuster Mestdach, een allerliefst mensch die zoo met je mede voelde. Zuster Stoffel, een best mensch, maar nog weinig tact.

Kasteel Helmond 1919.

had to keep that blue spot greasy and rub it; but Carel didn't know he had that blue spot. Thursday morning Carel says to me, do you believe I'm going to die. When Carel was not in pain he was very cheerful, but suffered terribly at times and especially at night. In the afternoon of July 10, Prof. Rotgans told, that we had to let the children come. Then Civiel, who came to visit Uncle Carel, immediately telephoned Emelietje to come immediately and went to get Betsy in Bloemendaal. Betsy had dinner with Aunt Baud; after dinner we went back to the hospital together. When Betsy kissed father good day, he had no idea it was Betsy. Then the nurse says, Sir, do you see who that is, that's your daughter. Then Carel looked up and says "Oh, Betsy, it's you". This caused Betsy a distressing sight of her father. Carel's eyes were already a little broken by then. E[Emelietje] arrived in Amsterdam on the last train. Jan de Jonge and I went to collect her. Suus and Juus and also Emiel came with her. We then brought Emelietje to Suus Baud, where Betsy and Civiel also resided.

On **July 11**, Carel was very restless in the morning, constantly taking the covers on and off. By then he was already dying. No one told me anything, but I understood what was going on. This were the last moments Carel gave a sign of knowledge unfortunately! Then I went to drink coffee with Emélie'tje, Betsy, Civiel and Herman in the Vondelpark Paviljoen to avoid the hustle and bustle of the city. Then we walked through the Vondelpark, on everyone's recommendation. When I came back to the hospital, Carel was sleeping very peacefully, but he has not been awake again; kept sleeping so peacefully. That lasted until Friday morning, July 12, until 10 a.m. Then 'father of us' left us for good. Terrible for all of us: to have to miss that dear husband and father here forever. But Carel left here to leave a difficult life of suffering to enter a wonderful, happy life. It was all God's will and we must resign in it. God is wise and good. "He knows what is best for all of us." God does not tease his children, it is all love.

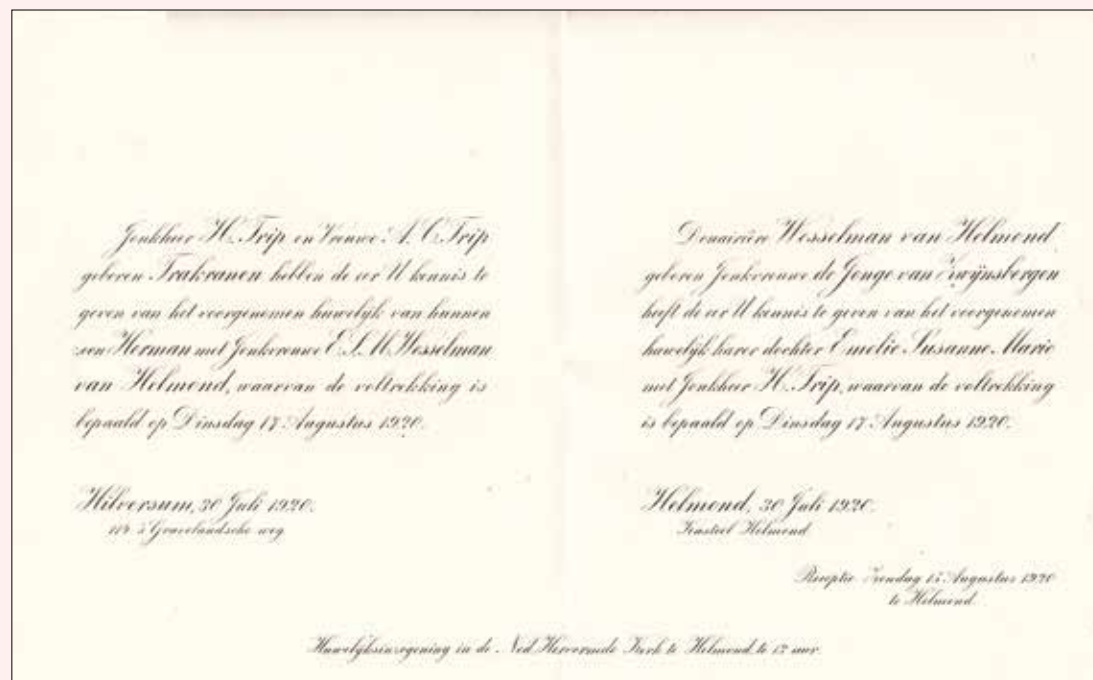
The nurses who cared for Carel were the head nurse "Nurse Jacobson", the regular nurse "Nurse Stoffel" and the night nurse "Nurse Mestdach". Particularly adequate nurses, the head nurse is a very sweet person. It was never too much for her to try something to bring any relief. And Nurse Mestdach, a very sweet person who sympathized with you. Nurse Stoffel, a good person, but lacked a little tact.

Helmond Castle 1919.

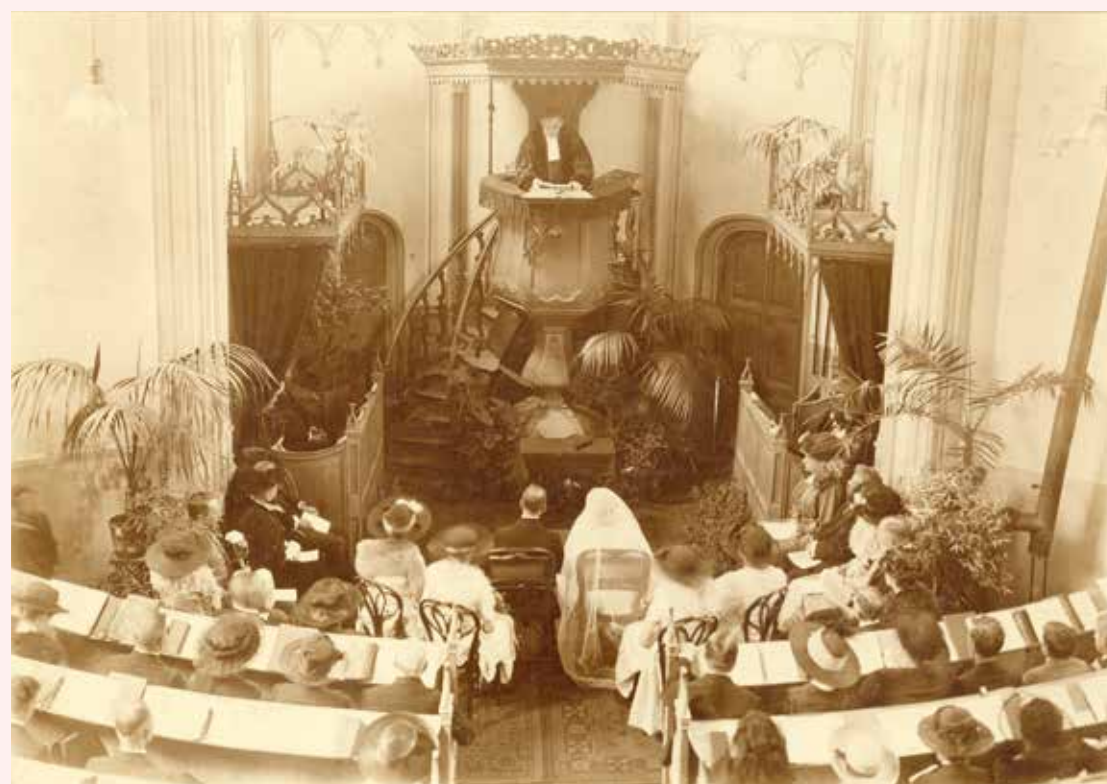

Het verlovingsfeest van Emelie Wesselman van Helmond en Herman Trip in Kasteel Helmond, 16 oktober 1917
The engagement party of Emelie Wesselman van Helmond and Herman Trip at Helmond Castle, October 16, 1917

Huwelijksaankondiging Emelie Wesselman van Helmond en Herman Trip, 30 juli 1920
Marriage announcement Emelie Wesselman van Helmond and Herman Trip, July 30, 1920

Huwelijk Emelie Wesselman van Helmond en Herman Trip in de Nederlands-hervormde kerk te Helmond, 17 augustus 1920
Marriage Emelie Wesselman van Helmond and Herman Trip in the Dutch Reformed Church in Helmond, August 17, 1920

Emelie en Herman verlaten het stadhuis na de huwelijksluiting, 17 augustus 1920
Emelie and Herman leave the town hall after the wedding, 17 August 1920

Emelie en Herman met hun vier kinderen, Samuël Wolther Herman (1921), Carel Frederik Emile (1923), May Adrienne Maria Elizabeth (1926) en Anna Maria Emelia Amoldine (1928) bij Villa Eikenhorst in Helmond, ca. 1932, Mark Luis Earp

Emelie and Herman with their four children, Samuël Wolther Herman (1921), Carel Frederik Emile (1923), May Adrienne Maria Elizabeth (1926) and Anna Maria Emelia Amoldine (1928) at Villa Eikenhorst in Helmond, approx. 1932, Mark Luis Earp

Colofon / Colophon

Deze publicatie verscheen ter gelegenheid van de tentoonstelling *freule Emelie Wesselman van Helmond (1895-1987)* te zien in Kasteel Helmond van 19 december 2021 t/m 30 oktober 2022.

This publication appeared on the occasion of the exhibition *Lady Emelie Wesselman van Helmond (1895-1987)* on display in Helmond Castle from December 19, 2021 to October 30, 2022.

Uitgave / Publication

Museum Helmond
www.museumhelmond.nl

Concept tentoonstelling en publicatie /

Concept exhibition and publication
Mariëlle van de Kerkhof

Fotografie / Photography

Sterre Otten

Foto's en objecten / photo's and objects

Collectie Museum Helmond, tenzij anders vermeld.
Collection Museum Helmond, unless stated otherwise.

Vormgeving cover / Design cover

Sterre Otten en Anouk Stoffels

Vormgeving en opmaak publicatie /

Publication design and layout
WBOOKS

Engelse vertaling / English translation

Mariëlle van de Kerkhof

Foto's cover / Photo's cover

Postkaart Kasteel Helmond, 1915 / Postcard Castle Helmond, 1915
Emelie op de fiets, 1908 / Emelie on a bicycle, 1908
Opstel Mijn eerste bal, 1909 (voorzijde) /
Essay My first ball, 1909 (front cover)
Brief aan Jeanne, 1907 (achterzijde) /
Letter to Jeanne, 1907 (back cover)

Speciale dank aan / Special thanks to

Mark Luis Earp, Lia van Zalinge-Spooren, Antje Burgman, Geertje Bakker en Jessica Hagenaars

Deze publicatie is mede tot stand gekomen door/
This publication has been realized with the support of:

Emelie Wesselman van Helmond met haar kleinzoon Mark Luis Earp in de achtertuin van de Floris Grijpstraat 23 in Den Haag, 1959, Mark Luis Earp

Emelie Wesselman van Helmond with her grandson Mark Luis Earp in the backyard of the Floris Grijpstraat 23 in The Hague, 1959, Mark Luis Earp

“Wesselman, wie is dat dan?”

Vragen die veel bezoekers van ons kantoor aan de Aarle-Rixtelseweg 14 in Helmond anno 2021 nog steeds bezighouden: “Is Wesselman de oprichter van jullie kantoor? Heeft hij hier gewoond?”. Vanuit de naamgeving van ons kantoor en de monumentale staat van het pand gezien helemaal geen rare vragen. Maar hoe zit dat nou precies?

De eerlijkheid gebiedt ons te zeggen dat ons kantoor, Wesselman Accountants | Adviseurs, ook iedere andere naam had kunnen dragen. Het is slechts uit eerbetoon dat wij naar de adellijke familie Wesselman van Helmond zijn vernoemd. De laatste jonkheer en tevens kasteelheer van Helmond, Carel Frederik IV Wesselman van Helmond, overleed in 1918. Villa Swaenenbeemd, zoals het pand waarin wij gehuisvest zijn van oorsprong heet, is pas in 1928 gebouwd. Niet in opdracht van de familie Wesselman, maar in opdracht van Arnoud en Johanna van Thiel-Coovels. Kortom: de laatste kasteelheer Carel Frederik IV, tevens vader van jonkvrouw Emelie Wesselman van Helmond, heeft geen enkele persoonlijke relatie met ons pand. Hij heeft het niet eens meer mogen meemaken.

De Aarle-Rixtelseweg daarentegen is wel degelijk nauw verwant aan de familie Wesselman. Niet alleen behoorde deze statige straat ooit tot het grondgebied van de familie, maar ook heeft Carel Frederik IV Wesselman van Helmond hier samen met zijn 18 directe familieleden zijn eeuwige rustplaats gevonden. Tegenover ons kantoor, op het eiland in het park De Warande. De familie Wesselman heeft vandaag de dag nog steeds invloed op wat er aan de Aarle-Rixtelseweg gebeurt. Toen zij in de eerste helft van de 19e eeuw stukjes van hun grondgebied verkochten aan andere rijke families, geschiedde dat op voorwaarde dat de Aarle-Rixtelseweg altijd een rustig, residentieel gebied moest blijven. In alle koopcontracten werd daarom de

zogenaamde ‘Wesselmanclausule’ opgenomen; een clausule die alle industriële activiteiten, winkels, horeca, opslag én vooral arbeiderswoningen ten strengste verbod. Door de erfdiensbaarheid van deze clausule, hebben kopers vandaag de dag nog steeds met deze verboden te maken. Eén potentiële bestemming is echter destijds door de adellijke Wesselmannen vergeten in de Wesselmanclausule: de kantoorfunctie.

Wesselman Accountants | Adviseurs

Ons kantoor vindt zijn oorsprong in 1980 in een woonboerderij aan ‘t Rullen in Gerwen als de belastinginspecteur Gerrit Harberink besluit om de belastingdienst te verlaten. Hij gaat verder ‘aan de andere kant van de tafel’ en start het fiscale adviesbureau ‘Harberink & Co’. Met succes, want binnen korte tijd weet hij met zijn compagnons Frans Veroude en Noud Kops diverse accountantskantoren uit het hele land aan zich te binden. Kort na de oprichting sluiten registeraccountants Herman Dirksen en Pieter de Baaij zich aan bij de adviseurs. De fiscalisten en registeraccountants gaan samen verder onder één naam: Wesselman. Inmiddels bestaat Wesselman Accountants | Adviseurs 41 jaar en zijn wij met 140 medewerkers, verspreid over vestigingen in Helmond en Eindhoven, uitgegroeid tot een full-service accountants- en advieskantoor. Door onze persoonlijke benadering en grote betrokkenheid mogen wij vele ambitieuze familiebedrijven al generaties lang van start tot overdracht begeleiden bij ieder fiscaal, juridisch en financieel vraagstuk. Dankzij onze internationale expertise en samenwerkingsverbanden niet meer alleen Nederlandse, maar ook buitenlandse ondernemingen.

Wesselman Accountants | Adviseurs

Aarle-Rixtelseweg 14, Helmond
www.wesselman-info.nl

WESSELMAN
Accountants | Adviseurs
Wezenlijk anders.

Wesselman Accountants
| Adviseurs aan de Aarle-
Rixtelseweg 14, foto Wim Roefs